

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

**Kehittämistyötä pyörän selässä – Maan ystävän
matka kohti pohjoista**

Janne Ponnikas

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 05 / 2017

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Janne Ponnikas	Sivumäärä 46 ja 1 liitesivua
Työn nimi Kehittämistyötä pyörän selässä – Maan ystävän matka kohti pohjoista	
Ohjaava(t) opettaja(t) Ruut Kaukinen ja Tiina Valkendorff	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Maan ystävät ry, Eveliina Heikkinen	
Tiivistelmä <p>Tämä on toiminnallinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön aikana toteutin Maan ystävät ry:n paikallisryhmiä tukevan tempauksen, jossa pyöräilin aktiivisten paikallisryhmien luokse viedäkseni heille uudistetun paikallistoimijaoppaan. Työn tavoitteena oli tukea ja aktivoida paikallisryhmiä.</p> <p>Kehittämismenetelminä käytin kokeilemalla kehittämistä ja yhteiskehittämistä sekä pyöräretkeä, jonka aikana keräsin aineistoa omien kokemusten, haastattelujen sekä dokumenttianalyysin avulla. Omia kokemuksiani käsittelen autoetnografisen menetelmän keinoin.</p> <p>Työn tietoperusta rakentuu aktivismin, sosiaalisen median, verkostotyön ja yhteistoiminnallisen yhteisön ympärille. Tietoperustan avulla pyrin kuvailemaan toimintaympäristöä ja omaa suhdettani siihen.</p> <p>Toiminnallisia opinnäytetöitä on tehty paljon ammattialan piirissä.</p>	
Asiasanat Toiminnallinen opinnäytetyö, yhteiskehittäminen, aktivismi	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Janne Ponnikas	Number of Pages 46 and 1 attachment
Title Development work meanwhile riding a bike – Friend of the Earths trip toward north	
Supervisor(s) Ruut Kaukinen and Tiina Valkendorff	
Subscriber and/or Mentor Friends of the Earth Finland, Eveliina Heikkinen	
Abstract <p>This is practice-based thesis. During thesis I carried out a campaign supporting for Friends of the Earth´s local groups. During the campaign I cycled to active local groups and carried updated operator guide with me. Main goal for the work was support and activate local groups.</p> <p>Developing methods which I used were experiment based development, collaborative design and bike trip where I collected material with my own experiences, interview and document analysis. My own experiences I process through autoethnographic method.</p> <p>Knowledge base builds up on activism, social media, network co-operation and collaborative community. With knowledge base I try figure working environment and my own relationship towards it.</p> <p>There is lots of practice-based thesis around professional field.</p>	
Keywords Practice-based thesis, collaborative design, activism	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Kohti opinnäytetyötä	5
1.2 Autoetnografinen tutkimussuuntaus	6
2 MAAN YSTÄVÄT RY	7
2.1 Historiasta nykyhetkeen	7
2.2 Järjestö rakenne ja toiminta	9
3 TIETOPERUSTA	10
3.1 Kansalaisaktivismi, aktiivinen kansalainen ja kansalaisyhteiskunta	10
3.2 Sosiaalinen media	12
3.3 Järjestö verkostona	12
3.4 Yhteistoiminnallinen yhteisö	13
4 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT	14
4.1 Kehittämismenetelmät	15
4.2 Aineistonkeruumenetelmät	16
5 KEHITTÄMISTÄ ENNEN PYÖRÄYTYSTÄ	17
5.1 Kehittämistyötä väentapaamisessa	19
5.2 Takaisin toimistoon ja pyörävajalle	21
5.3 Karttaohjelmat ja paperikartat	22
5.4 Tapahtumat paikallisryhmissä	23
5.5 Viestintäsuunnitelma	24
5.6 Toimijaopas esitettävään muotoon ennen matkaa	25
6 PYÖRÄYTYS	25
6.1 Kokemuksia ja havaintoja pyörän selästä	26
6.2 Haastattelut	34
6.3 Dokumenttianalyysi	38
7 PYÖRÄYTYKSEN JÄLKIPUINTI	39
7.1 Johtopäätökset	40
7.2 Mitä pyöräytyksen jälkeen?	42
7.3 Työn arviointi	42
LÄHTEET	44
LIITTEET	47

1 JOHDANTO

Tämä on toiminallinen opinnäytetyö, jonka tilaajana toimii Maan ystävät ry. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa jotain toimintaa kuten esimerkiksi opastamista tai toiminnan järjestämistä työelämän tarpeisiin. Lopputuloksena voi olla esimerkiksi ohjeistus tai opastus ammatilliseen toimintaympäristöön. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) Kerron omassa opinnäytetyössäni prosessista, jonka tuotoksena syntyi #pyöräytys2016 -tempaus Maan ystävien paikallisryhmien tukemiseksi. Työni tavoite oli siis tukea ja aktivoida Maan ystävien paikallisryhmiä.

Opinnäytetyöni kirjallinen osuus rakentuu kerronnallisten- ja asiayllisten jaksosten vaihdellessa tilanteen mukaan. Kerronnallinen esitystapa liittyy käyttämäni autoetnografiseen tutkimussuuntaukseen. Päädyin käyttämään autoetnografista tyyliä, kun huomasin olevani tiivis osa tutkimaani ilmiötä ja yhteisöä. Tutkimussuuntauksen mukaisesti tuon välillä esille oman ääneni ja välillä muiden prosessiin osallistuneiden äänet. Kerronnallisissa osioissa pyrin noudattamaan kronologista järjestystä tapahtumien suhteen. (Teatterikorkeakoulu 2007.)

1.1 Kohti opinnäytetyötä

Aloitin Maan ystäväissä harjoittelijana 2016 helmi-maaliskuun vaihteessa. Osana harjoitteluani olin mukana muun muassa ryhmäjaostossa, jonka toiminta perustuu Maan ystävien paikallis- ja toimintaryhmien tukemiseen. Ryhmät toimivat täysin vapaaehtois pohjalta. Ryhmäjaosto toimii myös välittäjänä hallituksen ja ryhmien välillä. (Maan ystävät 2017c.) Ryhmäjaoston puitteissa ja harjoittelun yhtenä määriteltynä osasena, aloimme yhdessä kehittää järjestön paikallisryhmille suunnattua toimijaopasta. Ompaan tarkoituksena oli toimia tietopankkina tai käsikirjana Maan ystävien paikallisryhmätoimijoille. Lopulta toimijaoppaasta muodostui hyvin olennainen osa opinnäytetyötäni.

Ennen opinnäytetyöprosessin alkua lähdimme ohjaajani kanssa yhdessä kartoittamaan omia kiinnostuksen kohteitani ja Maan ystävien tarpeita. Halusin tehdä jotain

konkreettista, päästä kokeilemaan vaikuttamistyötä jollain uudella tavalla ja mikä tärkeintä – halusin päästä kehittämään Maan ystävien toimintaa. Ajattelin silloin ja ajattelen edelleen, että Maan ystävät on järjestönä enemmän kuin ajankohtainen ja tarpeellinen. Tiedotusvälineistä saamme edelleen seurata, kuinka erilaiset kriisit vellovat niin Suomessa kuin myös maailmalla (Kainuun Sanomat 2015; Laakso 2017; Nyakanyanga 2017). Järjestöllä riittää siis vielä työsarkaa. Halusin kantaa oman korteni tähän kekkoon, jotta järjestön tunnettuus lisääntyisi ja heidän ajamansa asiat tulisivat enemmän tapetille myös järjestön lähipiiriin ulkopuolella. Ohjaajani kertoi myös, että heillä olisi tarvetta paikallis- ja toimintaryhmien aktivoinnille ja tukemiselle, johon paikallistoimijaoppaalla jo tähdättiin. Kun olin jo paneutunut aiheeseen jo harjoittelussani, tuntui luonnolliselta syventää aihetta edelleen. Heitin samalla ilmoille unelmani kesäisestä pyöräretkestä ympäri Suomen. Näin syntyi ensimmäinen ajatus pyöräretkestä Maan ystävien paikallisryhmien luokse. Syntyi ajatus *pyöräytyksestä* ja toiminnallisesta opinnäytetyöstä sen ympärille.

1.2 Autoetnografinen tutkimussuuntaus

Muutaman lähdeteoksen kautta löysin tämän omaelämäkerrallisen tutkimuksen lajityypin, jonka tunnuspiirteisiin kuuluu henkilökohtaisen ja kulttuurillisen tason yhdisteleminen. (Ellis & Bochner 2000, 739) Ennen autoetnografisen menetelmän löytämistä tarkastelin aihetta ja aineistoani enemmän ulkopuolisena tarkkailijana. Ajan kuluessa aloin kokea tämän tavan vieraaksi itseni ja projektini kannalta. Lopulta henkilökohtaisen tason tarkastelu toi aivan omanlaisen ulottuvuuden kokonaisuuteen. Oma visio oli liikkeellepaneva voima, joka jalostui ympäristön vaikutuksesta. Tästä syntyi autoetnografialle tyypillinen vuoropuhelu tutkijan ja ympäristön välille. Tämä saattaa nopeasti ajateltuna kuulostaa yksinkertaiselta, mutta kyllä tässäkin tyyliässä on omat vaikeutensa. Johanna Uotisen (2010, 180) mukaan autoetnografian vaatimuslista pitää sisällään henkilökohtaisuuden ja tutkimuksellisuuden. Sen tulisi olla myös tunteita herättävää ja analyttistä sekä kuvaavaa ja teoreettista. Myös taiteellinen laadukkuus sekä hoivan ja tuen antaminen kuuluvat autoetnografiseen tutkimukseen. Haastetta riittää siis.

Poimin kirjoitustyyliini myös impressionistista tapaa ilmaista itseäni. Tavan ominaispiirteisiin kuuluu tavoite tuoda tutkimuskentän tapahtumat lukijalle elävästi kaikkine

hajuineen ja makuineen. Omassa tapauksessani toiminnallisen osuuden raportointi muotoutuu kertomukseksi, jossa lukija pääsee välillä kokemaan aistieni välittämän kuvan niin suunnitteluhetkien seesteisyydestä ja sosiaalisesta jännityksestä kuin myös ulkona vietetyistä vaihtelevista hetkistä pyöräni selässä. (Kananen 2014, 146-147.)

2 MAAN YSTÄVÄT RY

Maan ystävät ry kuuluu kansainväliseen ympäristöjärjestö Friends of the Earth Internationaliin (FoEI), joka perustettiin vuonna 1971. FoEI on myös maailman laajin ruohonjuuritason ympäristöliike. Kansainväliseen verkostoon on liittynyt 75 jäsenjärjestöä ja kaiken kaikkiaan yhteensä yli 2 miljoonaa jäsentä ja tukijaa. Muita kansainvälisiä ryhmittymiä, joihin Suomen Maan ystävät linkittyvät, ovat Friends of the Earth Europe (FoEE) ja Young Friends of the Earth Europe (YFoE). Näin Maan ystävät ry on osa hyvin laajaa kansainvälisestä verkostoa. Tämä alleviivaa hyvin järjestön toimintaa, missä se pyrkii löytämään vastauksia niin ympäristö- kuin myös yhteiskunnallisiin ongelmiin pintaa syvemältä ja laajemmasta perspektiivistä. (Maan ystävät 2017a.)

2.1 Historiasta nykyhetkeen

Suomessa toiminta alkoi vuonna 1996 kun Maan ystävät ry perustettiin. Alun perin järjestöstä kaavailtiin sateenvarjo-organisaatiota laaja-alaiselle joukolle kehitysmaa-, ympäristö- ja eläinoikeusteemoihin keskittyneitä ruohonjuuritason ryhmittymiä. Näiden suunnitelmien mukaista rakennetta ei lopulta syntynyt vaan järjestöstä muotoutui keskikokoinen kansalaisjärjestö, joka on keskittynyt edistämään sosiaalisesti oikeudenmukaista, ekologisesti kestäväää ja demokraattista yhteiskuntaa. Alusta lähtien toimintaa on kuvannut moniäänisyys ja kriittinen sisäinen keskustelu. Keskustelua on käyty muun muassa siitä, onko järjestön tulevaisuus ruohonjuuritason yhteiskunnallinen toiminta vaiko ammattimaisempaa poliittista vaikuttamista korostava toiminta. Tällä hetkellä se on niitä molempia, sillä järjestön toiminta pohjautuu eri ryhmien au-

tonomialle, jolloin ne ovat vapaita päättämään omasta toiminnastaan järjestön sääntöjen puitteissa. (Maan ystävät 2017b.)

Seuraavassa katkelmassa Jaana-Mirjam Mustavuori (1996) kertoo tunnelmia järjestön alkuhetkistä ensimmäisessä Maan ystävät -lehden pääkirjoituksessa. Kirjoitus kuvastaa hyvin järjestön alkutaipaletta.

Meitä on paljon. Olemme eri ikäisiä ja meillä kullakin on oma tyylimme ja arkemme. Asumme eri puolilla Suomea, jotkut kaupungissa ja toiset maaseudulla. Joillakin on perhe. Toiset elävät yksin tai yhteisössä. Moni on töissä tai työtön ja osa opiskelee. Jotkut ovat eläkkeellä. Joukossamme on realisteja, idealisteja, pessimistejä ja optimisteja. Ja kaikkea siltä väliltä

Huolenaiheita piisaa. On otsoniaukko, ilmastonmuutos ja happamia saiteita. Metsät tuhoutuvat ja asfalttiviidakko kasvavaa. Maan, veden ja ilman saastuminen jatkuu. Luonnon monimuotoisuus hupenee.

On työttömyyttä, ja jako hyvä- ja huono-osaisiin Suomessa syvenee. Kulu rikkaiden ja köyhien maiden välillä levenee. Kaikki tuntuu olevan taloudelle alisteista. Rahan valta kasvaa maailmassa ja ihmissydämissä. Mikään ei ole pyhää. Ilo kuolee, ja kukaan ei kohta enää naura.

Mitä on Maan ystävyys? Toivo ja muutoksen siemen elävät aina siellä, missä me olemme. Tässä ja nyt. Siinä kaupungissa, kaupunginosassa tai kylässä, jossa me arkeamme elämme. Etelässä ja pohjoisessa, idässä ja lännessä. Kukaan ei paranna maailmaa puolestamme – eivät kaikkien alojen asiantuntijat, virkamiehet, puoluepoliitikot ja rahavallanpitäjät. Muutos asuu meissä itsessämme.

Hyvät voimat ovat liikkeellä. Ihmiset ovat liikkeellä. Maan ystävät on uusi kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen yhteenliittymä. Se on avoin prosessi, jossa ei ole valmiita vastauksia ja toimintatapoja. Maan ystävät etsivät yhdessä uusia tapoja pitää huolta elinympäristöstä sekä osallistua oman ja yhteisen maailman muotoilemiseen.

Maan ystävät on mahdollisuus. Yksi ihminen ei voi muuttaa maailmaa, mutta yhdessä meissä on voimaa. Tämä lehti kertoo toivosta ja ihmisistä, jotka tekevät työtä paremman huomisen puolesta. Se kertoo Maan ystävästä kotimaassa ja maailmalla. Tervetuloa mukaan yhteiseen seikkailuun! (Mustavuori 2006, 6.)

Vuoden 1996 kesäkuusta on nyt kulunut tähän päivään reilut 20 vuotta, jonka aikana järjestö on ollut mukana ajamassa sen arvojen mukaisia asioita usealla eri rintamalla. Se on muun muassa kampanjoinut väsymättömästi luontoa ja ihmisiä riistävää kai-

vostoimintaa, ydinvoimaa sekä epäreiluja ja epädemokraattisesti junailtuja vapaa-kauppasopimuksia vastaan. Järjestössä ollaan myös tehty työtä pyöräilyn puolesta Autottomien päivien ja Kriittisten pyöräretkien avulla. Niiden tarkoituksena on ollut muun muassa vaikuttaa kaupunkisuunnitteluun niin, että sitä tehdään ihmisten, ei autojen ehdoilla. Pyöräily liittyykin tiiviisti Maan ystävien ajatusmaailmaan ja toimintaan. Tähän perintöön myös oma projektini nivoutuu saumattomasti. 20 vuoden aikana järjestön sisäinen rakenne on vaihdellut kulloisenkin ajanjakson ja tilanteen mukaan. Järjestö on joutunut sopeutumaan niin sisäisiin kuin myös ulkoisiin muuttuviin olosuhteisiin. Keväällä 2015 toteutuneet valtiontalouden leikkaukset järjestöjen rahoitukseen tulivat lopulta voimaan ja niinpä myös Maan ystävät joutuivat sopeutumaan tiukempaan taloudelliseen tilanteeseen (Vartiala 2015). Toimintakentän myllerrykset luovat tilaa ja tarvetta uusille toimintamalleille. Tähän tarpeeseen yritän opinnäytetyöni avulla vastata.

2.2 Järjestörakenne ja toiminta

Maan ystävät ry:n ruohonjuuritason toiminta tapahtuu useissa erilaisissa toimintayksiköissä. Järjestöllä on tällä hetkellä kaksi palkattua osa-aikaista työntekijää, jotka toimivat järjestökoordinaattorin- ja ilmastokampanjakoordinaattorin tehtävissä. Muu toiminta tapahtuu vapaaehtoisvoimin. Järjestön kotipaikka sijaitsee Helsingissä ja se pitää majaa Pauligin huvilalla Töölössä. Käytän opinnäytetyössäni termiä emojärjestö kuvaamaan toimiston ja hallituksen toimintaa, toisin sanottuna järjestön valtakunnallista tasoa. Hallituksen kanssa yhteistyössä toimivat jaostot kuuluvat myös emojärjestön piiriin. Tällä hetkellä toimivia jaostoja ovat kv-jaosto, talousjaosto, ryhmäjaosto, viestintäjaosto, jäsenjaosto, varainhankintajaosto ja virkistysjaosto.

Emojärjestön ulkopuolinen toiminta jäsentyy erilaisten ryhmien, hankkeiden ja kampanjoiden kautta. Käytännössä tämä raja on hyvin häilyvä, sillä aktiiviset toimijat ovat mukana niin emojärjestön kuin myös eri ryhmien toiminnassa. Ryhmiä on kahdenlaisia, toiminta- ja paikallisryhmiä. Toimintaryhmät keskittyvät tekemisessään johonkin tiettyyn aiheeseen, kuten esimerkiksi taloudellisen oikeudenmukaisuuden ajamiseen. Muita aktiivisia toimintaryhmiä ovat ilmasto-, kaivos-, maa- ja metsä-, ruoka-, vesi- ja ydinvoimavastainen toiminta. Myös sosiaalifoorumitoiminta sekä yhteys maahan, metsään ja alkuperäiskulttuureihin kuuluvat toimintaryhmien piiriin. Paikallisryh-

mät keskittyvät nimensä mukaisesti paikallistason toimintaan, jolloin ne eivät toimintaryhmien tavoin keskity rajattuun aiheeseen vaan siihen, mikä milloinkin on paikallisesti ajankohtaista.

Koska päivittäinen toiminta on hajaantunut ympäri Suomea erilaisten aihepiirien ympärille, on Maan ystävillä tapana kokoontua yhteen vuosikokousten yhteydessä keväisin ja syksyisin. Tapahtumia kutsutaan väentapaamisiksi. Väentapaaminen kestää yleensä viikonlopun ja päivät täyttyvät vuosikokousten lisäksi rennosta yhdessäolosta sekä erilaisista luennoista, tietoisuuksista ja workshoppeista. Omalta kannaltani kevään 2016 väentapaaminen muodostui tärkeäksi välietapiksi työni suhteen. Tuolloin esittelin pyöräytyssuunnitelmani ensimmäisen kerran julkisesti.

3 TIETOPERUSTA

Opinnäytetyöni tietopohja rakentuu työn kokonaisuuden mukaisesti kahdesta lähtökohdasta. Ensinnäkin luon tietopohjaa järjestön näkökulmasta. Mitkä käsitteet kertovat kehittämisprojektistani ja toimintaympäristöstäni eniten? Toisaalta lähestyn aihetta myös henkilökohtaisesta näkökulmasta. Mitkä käsitteet selittävät ja avaavat henkilökohtaista suhdettani aiheeseen? Henkilökohtainen kiinnostukseni ja autoetnografinen menetelmä antavat avaimet selvittää tätä sisäistä näkökulmaani aiheeseen. Kuinka voin yhteisöpedagogina ammentaa tästä tietopohjasta, jotta kehittämisprojektista saisi irti parhaan mahdollisen lopputuloksen, niin itselleni kuin myös työn tilaajalle.

3.1 Kansalaisaktivismi, aktiivinen kansalainen ja kansalaisyhteiskunta

Ennen tähän kouluun saapumistani voisin tituleerata itseäni enemmän passiiviseksi kansalaiseksi kuin aktiiviseksi. Vaalikopilla käyminen oli oman kansalaisaktiivisuuteni korkein saavutus. Myös omien kulutusvalintojen kautta vaikuttaminen oli tullut tutuksi. Kuinka aktiivisia ja vaikuttavia nämä toiminnan muodot oikeastaan olivatkaan? Olin toki ollut jo pidemmän aikaa kiinnostunut laajasti yhteiskunnallisista aiheista kuin

myös kaikesta siitä luonnonmukaisesta ympäristöstä, jonka pohjalle ihmisten rakentamat yhteiskunnat ja kulttuurit pohjautuvat. Miksi meillä on niin paljon yhteiskunnallisia- ja ympäristöongelmia? Miksi ihmiset voivat pahoin? Kuinka näihin voisi vaikuttaa? Nämä pohdiskelut, keskustelut ja yleinen kiinnostus eivät johtaneet mihinkään sen konkreettisempaan toimintaan käytännössä. Henkilökohtainen tietoisuus aktiivisesta kansalaisuudesta alkoikin rakentua vasta yhteisöpedagogikoulutuksen myötä.

Syvennyn seuraavaksi enemmän kansalaisaktiivisuuden anatomiaan ja sen asemaan osana kansalaisyhteiskunnan käsiteviidakkoa. Mikä on näiden kahden termin välinen suhde? Aktiivinen kansalainen ja kansalaisaktivisti. Yhden näkemyksen mukaan nämä eivät ole toistensa vastakohtia vaan aktiivisen kansalaisuuden käsite sisältyy kansalaisaktiivisuuden piiriin. Kansalaisaktiivisuus ja kansalaisosallistuminen taas muodostavat kansalaistoiminnan pääpiirteet. Oman toimintani Maan ystävien piirissä asemoisin nimenomaan kansalaisaktiivisuudeksi. Sitä voidaan kuvailla oma-aloitteiseksi ja itseorganisoituvaksi toiminnaksi, joka on valmis kaatamaan myös olemassa olevia raja-aitoja ja viemään politiikkaa vakiintuneiden instituutioiden ulkopuolelle. Kansalaisaktiivisuuteen liittyy voimakkaasti uuden aloittamisen ja rutiiniprosessien katkaisemisen käsitteistöä. (Lappalainen 2017.)

Kun lähestytään aihepiiriä kansalaisyhteiskunnan käsitteen kautta, voidaan todeta, että sanana se korostaa nimenomaan yksittäisten kansalaisten osuutta yhteiskunnan rakenteessa ja muodostuksessa. Kansalaistoiminta sitten pitää sisällään käytännössä kaiken sen kansalaisten toiminnan, jolla on jotakin sosiaalista, yhteiskunnallista tai poliittista merkitystä. Voisikin todeta, että tämä käsittää lähes kaiken mahdollisen toiminnan yhteiskunnan sisällä. Tässä jatkumossa kansalaisaktiivisuus voidaan nähdä toimintana, joka kaiken tämän lisäksi on vielä jatkuvaa itselle tärkeiden asioiden puolesta toimimista. (Lundbom 2004, 90.)

Oma näkemykseni on se, että aktiivinen kansalainen -termi tarkoittaa enemmän henkilöä, joka toimii aktiivisesti osana yhteiskuntaa, kyseenalaistamatta sen toimintamekanismeja. Kansalaisaktivisti taas toimii myös aktiivisesti yhteiskunnassa, mutta on valmis myös kritisoimaan yhteiskunnan toimintaa ja mikä tärkeintä myös toimimaan oman näkemyksensä pohjalta muuttaakseen yhteiskuntaa parempaan suuntaan. Jostakin syystä oma mielikuvani on myös sellainen, että aktiivinen kansalainen hyväksyy

yhteiskunnan hierarkkisuuuden helpommin kuin kansalaisaktivisti, joka on valmis kritisoimaan ja haastamaan myös hierarkiassa korkeammalla olevia tahoja.

3.2 Sosiaalinen media

Syy miksi otin sosiaalisen median tarkasteluun ydinkäsitteiden joukossa, johtuu siitä, että sillä oli lopulta hyvinkin merkittävä rooli opinnäytetyöni kokonaisuuden kannalta. Tämän lisäksi sosiologian emeritusprofessori Asko Suikkasen mielestä sosiaalisessa mediassa julkaistut tempaukset voidaan lukea jo osaksi kansalaistoimintaa (Yle 2016), joten tämänkin kautta valinta on perusteltu. Kuten jo aiemmin kerroin, niin kehittämistehtävästä juonnettuna sosiaalinen media mahdollisti omalta osaltaan paikallisryhmien tukemisen. Kuten se mahdollisti myös koko järjestön esille nostamisen ja sitä kautta tietoisuuden lisääntymisen. Sosiaalisen median kanavista käytössäni olivat Facebook ja Instagram ja Maan ystävien nettisivujen blogi.

Sosiaalinen media on nykyisin mukana yhä useamman suomalaisen arjessa, niinpä se on tiedotusväylänä erittäin potentiaalinen myös järjestöille. Sosiaalisen median julkaisujen avulla voidaan tuoda ilmi järjestön ajamia asioita, sen avulla voidaan järjestää varainkeruuta ja tiedottaa yleisesti järjestön toiminnasta. Muitakin mahdollisia tarkoituksia varmasti löytyy, mutta jo nämä luetellut tavoitteet luovat kuvan julkaisujen monipuolisuudesta. Jotta julkaisut olisivat mahdollisimman tehokkaita, julkaisun tyyli pyritään valitsemaan kulloisenkin tavoitteen mukaan. Ja kun tavoitteita on useampia niin julkaisut kannattaa suunnitella pidemmällä tähtäimellä tukien eri tavoitteita. Näin pyrimme toimimaan myös Maan ystävien kanssa. Pidemmän tähtäimen suunnittelu käy esille viestintäsuunnitelmamme kautta. Esittelen viestintäsuunnitelman myöhemmässä vaiheessa työtäni. (Leppäaho 2016.)

3.3 Järjestö verkostona

Järjestön verkostomainen rakenne on merkittävä tekijä tutkimuksessani sen vuoksi, koska rakenteen avulla voidaan hahmottaa kehittämistehtäväni toimintaympäristöä. Millaiset reunaehdot ja mahdollisuudet järjestörakenne luo projektilleni? Millaisia uh-

kia ja mahdollisuuksia järjestö rakenne yleensäkin luo paikallisryhmien tukemista ajatellen? Entä kuinka yhteisöpedagogi voisi omalla ammattiosaamisellaan toimia tässä ympäristössä paikallisryhmiä tukeakseen?

Pidän Maan ystävien järjestörakennetta osittain omanlaisenaan suomalaisessa järjestökentässä. Siitä löytyy perinteistä liittorakennetta omine toiminnallisine mausteineen. Liittorakenteeksi miellän hierarkkisen järjestömallin, missä toiminta jakaantuu eri tasoihin. Jäsenet toimivat tällöin yleensä paikallistasolla, jonka yläpuolelta löytyy aluetaso. Eri alueet yhdistyvät lopulta valtakunnallisiksi keskusliitoiksi. (Yhdistystieto 2013.)

Liittomaisen Maan ystäväistä tekee paikallisryhmien suhde emojärjestöön. Tällöin perinteisen hierarkkisen toimintatavan mukaisesti voisi emojärjestön ja paikallisryhmän välisen suhteen nähdä kuten keskusliiton ja paikallisyhdistyksen välisen suhteen. Maan ystävät ry:ssä tämä suhde oman kokemukseni mukaan nähdään enemmän siten, että emojärjestö tukee paikallisryhmien toimintaa ja välillä toisinkin päin. Näiden toimijoiden välillä ei ole hierarkkista suhdetta vaan kaikki ryhmät toimivat emojärjestön kanssa verkostomaisen järjestörungon autonomisina osasina.

Verkosto on terminä hyvin paljon käytetty nykyisin. Kai Eriksson (2015, 10) toteaa termin käytön lisääntyneen 2010-luvulla niin, että yhteiskuntaa määriteltäessä termin käytöltä ei voi välttyä. Niinpä se on myös hyvin muodikas kuvailtaessa erilaisia sosiaalisia suhteita. Muodikkuus ei silti ole se syy, minkä vuoksi käytän verkostoa kuvaillessani Maan ystävien järjestörakennetta. Eriksson (2015, 11) kuvailee hyvin verkoston olevan hierarkkisen järjestelmän vastakohta kuvattaessa sosiaalista järjestäytymistä. Tällöin verkosto on tietynlainen vähimmäisrakenne toiminnan taustalla ja hierarkiaan verrattuna vähemmän säännelty. Näin koen Maan ystävien järjestörakenteen myös toimivan.

3.4 Yhteistoiminnallinen yhteisö

Yhteistoiminnallisen yhteisön käsite on merkityksellinen työni kannalta siinä mielessä, kun lähdimme toteuttamaan pyöräytysprojektia yhteistyössä toimiston, ryhmäjä-

oston ja paikallisryhmien kesken. Otimme lisäksi väentapaamisessa mukaan prosessiin laajemman joukon Maan ystävien piiristä. Vaikka toimintaa käynnisteltiin emojärjestön kautta, niin tavoittelimme silti hyvin yhteisöllistä ja ruohonjuuritason päätöksentekoon nojaavaa projektia. Yhteistoiminnallisen yhteisön yksi peruselementeistä onkin toiminnan perustuminen yhteisön keskustelulle, jolloin on mahdollista kartoittaa toiminnalle yhteinen tarkoitus tai päämäärä. (Kokkonen 2009a.)

Aiemmin mainitsemani verkoston käsite kuvaa enemmän järjestön staattista rakennetta ja tiettyä pysyvyyttä myös päivittäisessä toiminnassa, jolloin yhteistoiminnallinen yhteisö kuvaa järjestön organisoitumista toiminnan tasolla. Yhteistoiminnallisen yhteisön elementtejä löytyy järjestön toiminnasta muun muassa väentapaamisten muodossa. Tapahtumat tarjoavat jäsenille mahdollisuuden jakaa ja vastaanottaa tietoa tasapuolisesti vailla vakiintuneita hierarkioita. Tällöin yhteistoiminnallisuus näkyy myös oppimisen viitekehyksessä. Järjestön jäsenet voivat auttaa ja saada oppia toisiltaan vailla järkähtämätöntä roolijakoa. Tapaamiset mahdollistavat erilaisten ryhmäkeskustelujen sekä yhteisen prosessoinnin avulla järjestön sosiaalisen kasvun ja kehittymisen. (Leppilampi 2017, 2.)

Yhteistoiminnallisen yhteisön kolme peruspilaria ovat arvot, organisoituminen ja identiteetti. *Arvoista* ylin on osallistuminen osallistujien väliseen toimintaan, jolloin toimintaa ei ohjaa auktoriteettipohjainen lojaalisuus eikä yksilön itsekkyyks. *Organisoituminen* tässä tapauksessa tarkoittaa monisuuntaista johtamista, jolloin jäsenet voivat toimia eri projekteissa eri rooleissa samanaikaisesti. *Identiteetti* muodostuu vuoropuhelun ja yhteistoiminnan kautta. Tällöin identiteetit voivat muuttua sosiaalisen ympäristön mukana. Yksilön omakuvan kehittyminen ja rakentuminen on yhteisön sisällä sidoksissa muihin toimijoihin. Yksilö saattaa joutua sopeutumaan keskenään ristiriitaisiin identiteetteihin. (Kokkonen 2009b.)

4 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT

Yksi osa opinnäytetyötäni oli sen kehityksellinen näkökulma tai oikeastaan useat kehitykselliset näkökulmat. Kun olin päässyt selvyyteen opinnäytetyöni tavoitteesta, eli

paikallisryhmien tukemisesta, tehtävänäni oli seuraavaksi löytää ne keinot, joilla tukeminen onnistuisi. Tässä tilanteessa kehittäminen astui kuvioihin.

4.1 Kehittämismenetelmät

Kun lähdimme ideoimaan tätä projektia ihan aluksi, meillä oli taustalla ajatus uudesta toimijaoppaasta sekä omasta halustani pyrkiä tukemaan vapaaehtoistoimintaa. Tunnetun prosessin seurauksena päädyimme tekemään pyöräytyksen, millaista Maanystävien piirissä ei aiemmin oltu tehty. Itse olin henkilökohtaisesti tutustunut kampanjoihin, joissa ihmiset jonkun haasteen tai muun syyn seurauksena lähtivät toteuttamaan tällaista pitkänmatkan urakkaa joko pyörällä tai jalkaisten. Periaatteessa siis meillä ei ollut mitään valmista sapluunaa olemassa projektille. Niinpä alkuasetelma oli hyvin paljon kokeilemalla kehittämisen kaltainen. Toki asetelmaan liittyi myös ihan normaalin suunnitelmallisen kehittämisen elementtejä. Kokeilemalla kehittämiseen viittaavia yksityiskohtia oli muun muassa se, että lähdimme toteuttamaan projektia asiakkaat eli paikallisryhmät ja heidän tarpeet edellä. Kuinka heille voisi tarjota tukea ja apua haasteissaan? Myös lopputulema ei ollut mitenkään etukäteen tiedossa vaan etenimme askel askeleelta. Myös hetkessä tapahtuvaa reagointia tapahtui matkan aikana, joka on myös tyypillistä kokeilemalla kehittämislle. (Hassi, Paju & Maila 2015, 24-25.)

Toinen selkeä kehittämistyön menetelmä alusta saakka oli yhteiskehittämisen metodi. Tunnusomaista yhteiskehittämislle on se, että nimensä mukaisesti toimintaan otetaan alusta lähtien eri viiteryhmät mukaan. Myös toimijoiden erilaisten tarpeiden huomioiminen on tärkeitä yhteiskehittämislle, kuten myös läpinäkyvyys, avoimuus, selkeä vastuunjako ja byrokratian vähäisyys. Tässä kehittämismenetelmässä luonteenomaista on runsas tunteiden kirjo kun toiminta on avointa ja rehellistä. Kommunikointi astuu ratkaisevaan rooliin, jonka myös huomasin projektin aikana useaan otteeseen. (Aaltonen, Hytti, Lepistö & Mäkitalo-Keinonen 2016.)

Edellä mainitut kehittämismenetelmät nivoutuvat yhteen pyöräilyn kautta, joka muodostui täten projektin pääkehittämismenetelmäksi. Kirjallisuudesta ei löydy aiempaa kokemusta vastaavan kaltaista pyöräilymenetelmästä, joten niinpä sitä onkin parempi

tulkita niin kokeilemalla kehittämisen kuin myös yhteiskehittämisen viitekehyksistä. Tässä tapauksessa itse pyöräilyllä oli sen verran suuri merkitys, että koen oikeuteksi mainita sen ihan omana menetelmänään. Pyöräilyn tärkeys tulee esiin Maan ystävien perinteiden kautta. Pyöräily on ollut historiallisesti näkyvä elementti järjestön toiminnassa. Pyöräily kuvastaa ekologista-, aktiivista- ja muutenkin vastuullista elämäntapaa. Näiden elementtien kautta menetelmää oli helppo soveltaa Maan ystävien piirissä.

4.2 Aineistonkeruumenetelmät

Käytin aineistonkeruumenetelminäni haastattelua ja dokumenttianalyysia sekä autoetnografisesti kerättyjä omia kokemuksiani. Väentapaamisen yhteydessä käytin myös yhteisöllistä ideointimenetelmää nimeltään toivelistatekniikka. Tekniikan avulla on mahdollista kerätä määrällisesti paljon toiveita ja odotuksia osallistujilta (Ojasalo ym. 2014, 173). Haastattelua halusin käyttää, jotta saisin opinnäytetyöni tärkeimpiin tavoitteisiin tarkkaa tietoa paikallisryhmien jäseniltä. Nimenomaan heidän mielipiteensä oli tärkeä selvittää, koska heidän tukemisekseen pyöräytys järjestettiin. Vaapaaseen keskusteluun verrattuna juuri kysymysten suuntaaminen oli tässä tilanteessa tärkeä elementti. Haastatteluiteni rakenne noudatteli puolistrukturoitua haastattelua. Olin laatinut kysymykset ennakkoon, mutta tilanteen mukaan vaihtelin niiden järjestystä ja jätin joitakin kysymättä. Osan toteutin ryhmähaastatteluina ja osan yksittäin. (Ojasalo ym. 2014, 108, 111.)

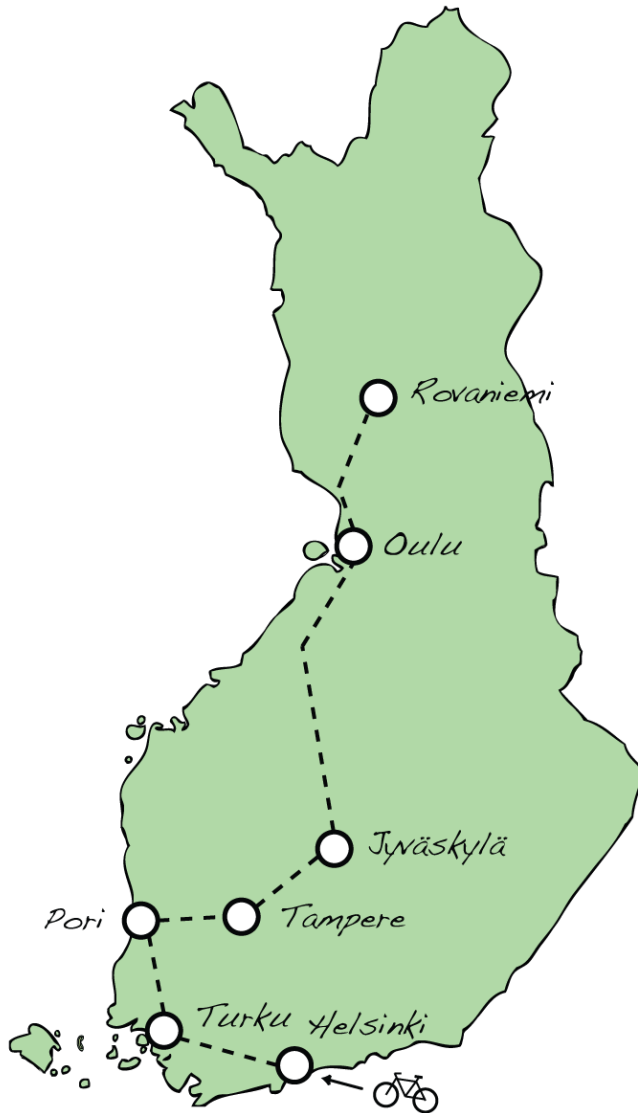
Dokumenttianalyysin aineistoa minulle kertyi sosiaalisen median julkaisuina ja paikallisryhmien terveisvihkona eli slämärinä. Tästä aineistosta minun on tarkoitus tehdä selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä. Aineistoa käsittelen sisällönanalyysin keinoin. Avainsanat käsittelyssä ovat looginen päättely ja tulkinta. (Ojasalo ym. 2014, 136-137.)

Omat kokemukseni matkan varrelta ovat myös aineistoa, jota tulen analysoimaan. Tällöin käytän menetelmänä autoetnografista tarkastelua. Tässä asetelmassa olen itse aktiivinen toimija sekä havainnoija. Pysin analysoimaan ja yhdistelemään omia

kokemuksiani ulkopuolelta havainnoidun materiaalin kanssa. Kriittinen tarkastelu itseä ja omia tuntemuksia kohtaan on tässä menetelmässä erittäin tärkeätä.

5 KEHITTÄMISTÄ ENNEN PYÖRÄYTYSTÄ

Vaikka päätös pyörän selkään hyppäämisestä tapahtuikin jo huhtikuun alussa, niin varsinainen viestintä ulospäin alkoi vasta toukokuun alussa. Ennen ensimmäistä sähköpostia paikallisryhmille, tempauksesta tiesivät Maan ystävien hallitus, toimiston väki ja ryhmäjaosto. Heidän kanssaan suunnittelimme tempauksen lanseerausta, yleisiä toimintamalleja, viestintää ja muuta aiheeseen liittyvää. Suunnittelin vierailevani kaikkiaan kuudessa paikallisryhmässä: Turussa, Porissa, Tampereella, Jyväskylässä, Oulussa ja Rovaniemellä. Lopulta palaisin takaisin Helsinkiin ja tapaisin Helsingin paikallisryhmän.

Kuva 1 Pyöräytys kartalla

Ensimmäiseen sähköpostiin paikallisryhmistä vastasi kaksi ryhmää, joten henkilökohtainen varmuus suunnitelman toteutumisesta ei liiemmin vahvistunut tässä vaiheessa. Täytyy myöntää, että tästä alkoikin uusi vaihe pyöräytyksen kanssa. Epävarmuus kasvoi huomattavasti siihen verrattuna, missä se oli alkuhuan aikoihin. Entäpä jos ihmiset eivät syttyisikään tähän projektiin? Olinko kehittänyt tästä pääni sisällä suuremman ja kauniimman kuin mihin sen realistinen potentiaali yltäisi? Ja olihan aina mahdollista, etteivät suunnittelemani aikataulut yksinkertaisesti tulisi sopimaankaan paikallisryhmille. Vapaaehtoisilla on taatusti muutakin elämää kuin Maan ystävien paikallistoiminta. Joka tapauksessa tulevaan väentapaamiseen kerääntyä paineita ja odotuksia rahtusen enemmän tämän ensikontaktin seurauksena.

5.1 Kehittämistyötä väentapaamisessa

Sitten koitti päivä 7.5.2016. Edellispäivänä startannut Maan ystävien perinteinen väentapaaminen pääsi kunnolla vauhtiin tänä toukokuisena lauantaina. Minulle oli merkitty pikainen 10 minuutin osio, jolloin esittelisin lyhyesti tulevan kesän suunnitelmani. Tämän lisäksi otin väentapaamisen osallistujat mukaan kehittämään prosessia. Koska yhtenä alkuperäisistä päätavoitteista oli tukea paikallisryhmien toimintaa, niin tarjosimme täten kaikille väentapaamiseen osallistuville mahdollisuuden ottaa kantaa siihen, millaista tuki tämän projektin puitteissa voisi olla.

Jotenkin sitä ei ollut ajatellut kovinkaan paljon tätä kokonaisuutta juuri kehittämistehtävän näkökulmasta kirjaimellisesti. Vasta jälkikäteen ajateltuna kaiken tekemisen kehittämisaspekti alkaa avautumaan enemmän ja enemmän. Itse asiassa ihan alusta lähtien tekeminen on ollut kehittämistä ja omalta kohdaltani myös kehittymistä. Juuri väentapaamisessa, ja muutamaa päivää aiemmin lähettämässäni sähköpostissa paikallisryhmille, lähdin osallistamaan mukana olevia ihmisiä projektiin yhteiskehittämisen hengessä.

Lauantain väentapaamisinfossa toin projektin lopullisesti julki kaikille paikalle saapuneille Maan ystäville. Tässä hetkessä tavoitteena oli lopulta avata projekti pääpiirteissään kaikille läsnäolijoille sekä luoda tila kuulijoille päästä kommentoimaan suunnitelmaa ja sitä, mitä pyöräilijä voisi tuoda mukanaan paikallisryhmiin. Toimimme emojärjestönä siis kehittämistehtävän perustavoitteen mukaisesti tarjoten tukea paikallisryhmille jo tässä vaiheessa matkaani. Menetelmänä käytin hiukan muunneltua toive-listatekniikkaa. Ero varsinaisen tekniikan käyttöön tuli siitä, että laitoin alustukseni jälkeen kaksi fläppipaperia avoimeen tilaan, joihin ihmiset saattoivat kirjoittaa omia ehdotuksiaan. Normaalistihan tekniikan mukaisesti toiveet kerättäisiin joko ryhmäkeskusteluissa tai henkilökohtaisissa haastatteluissa. Toki tälläkin kertaa ihmiset saivat keskustella keskenään aiheesta ja toiveistaan, mutta järjestäjän puolesta tätä ei erikseen tarjottu. Tilaisuuden olisi voinut hoitaa paremmin esimerkiksi virittämällä keskustelua aiheen ympärillä jo ennakkoon. Tosin osa ihmisistä pääsi projektista hajulle jo aiemmin lähettämäni sähköpostin välityksellä. (Ojasalo ym. 2014, 173.)

IDEAPAPERI: MILLAISIA JUTTUJA PYÖRÄILIJÄ VOISI TUODA MUKANAAN?	IDEAPAPERI: MITÄ YHDYSHENKILÖN PEREHDYTTÄMISPAKETTI VOISI SISÄLTÄÄ?
<ul style="list-style-type: none"> •Koulutus: Käsikirja nettiin (tulostettava pdf -versio) yhdys henkilöiden kouluttamiseksi, myös monimuotokoulutus: 1-2 kurssipäivää+nettikirjan tehtävät, jotka käydään läpi kurssipäivinä! Kurssilaiset kokoontuvat yhteen kokoukseen (Maan ystävät maksaa matkakulut) n. 2 krt/kk •Yhteys henkilön toiminta pitää selkeyttää: mitä yhteys henkilö tekee? Onko yhteys henkilö mediasihteerin vai johtaa hän toimintaa? •Yhteys henkilön pitäisi saada pientä korvausta/vaivanpalkkaa, jolloin tehtävä houkuttelee paremmin mukaan kuin pelkkä asioihin kiinnostus/kutsumus -> toimii sitouttavasti mukaan toimintaan tällainen korvaus ajasta ja vaivasta •Vihko, slämäri, johon paikallisryhmät saavat vapaasti kirjoittaa terveisiä :) 	<ul style="list-style-type: none"> •Lista yrityksistä, jotka toimivat ekologisesti ja eettisesti (eetti kasaa jonkinmoista listaa), joihin on hyvä työllistyä/ostaa palveluita, joita voi valmentaa toimimaan entistä ekologisemmin ja eettisemmin •Sosiaaliset taidot tärkeitä -> itsereflektio-opas? asiakaspalveluopas? •Yhteys henkilön rooli/tehtävät - vuosikello ehkä? •Pitääkö nettisivujen käytöstä tehdä pieni ohjeistus? •Nettisivuohje ehdottomasti! Jotain blogiohjeistusta myös: mitä voi ja kannattaa kirjoittaa MY:n blogiin? •Jotain talousohjeita: jäsenmaksupalautukset, millaista omaa varainhankintaa ryhmällä voi olla ja miten se tapahtuu sääntöjen mukaisesti?

Kuva 2 Väentapaamisen toivelistat

Tekniikan avulla sain ehdotuksia, joista osa huomioitiin kesän ohjelmaa työstettäessä ja osa jäi odottamaan tulevia kehittämistehtäviä. Kuvaan 2. olen kerännyt koko tiedon, mitä fläppipapereille sain tilaisuuden aikana. Näistä jatkokäsittelyyn päätyivät ehdotukset mukaan otettavasta slämäristä, joka tuli kysymyksen millaisia juttuja pyöräilijä voisi tuoda mukanaan? Kysymykseen ”Mitä yhdys henkilön perehdyttämispaketti voisi pitää sisällään?” jatkokäsittelyyn lähtivät ehdotus yhdys henkilön roolin ja tehtävän kirkastamisesta sekä yhdistyksen vuosikellosta, ehdotus nettisivuohjeistuksesta sekä ohjeistus taloudenpidosta. Varsinkin ajatus varainhankintaosiosta sai kovasti huomiota myös oppaan lopullisessa versiossa. Tulos oli mielestäni hyvä siihen nähden, miten lyhyellä varoitusajalla saimme ihmisiltä kommentteja molempiin aihepiireihin.

Tässä vaiheessa myös henkilökohtainen projektini koki ison harppauksen seuraavalle tasolle. Julkisuus astui mukaan kuvioihin. Seisoin ensimmäistä kertaa yleisön ja tulevan kohderyhmäni edessä omana itsenäni ja kasvotusten. Eihän siitä mihinkään päässyt, että epävarmuus pyrki hiipimään mieleeni. Mutta täytyy myös myöntää, että siinä vaiheessa kun aloin kertoa suunnitelmia yleisön edessä, tajusin entistä enem-

män että ei tästä ole enää paluuta. Infohetken jälkeen pääsin tapaamaan muutamaa paikallisryhmäläistä, joilta en ollut saanut vielä kommenttia sähköpostiviestiini. Ja tottahan toki tämäkin jännitti! He olisivat niitä henkilöitä, jotka viime kädessä määrittelisivät sen, onnistuisiko reissu. Ilman heidän osallistumistaan, yhteistyötä ja tarvetta reissu olisi mahdotonta toteuttaa. Joka tapauksessa vihreä valo vahvistui paikallisryhmien osalta näidenkin juttutuokioiden jälkeen. Projektilla olisi oikeasti mahdollisuudet toteutua. Mutta muutama paikallisryhmä oli vielä tavoittamatta. Tästä hetkestä alkaen tuli myös sosiaalinen media mukaan kuvioihin. Sen käyttöä ei tässä vaiheessa vielä sen kummemmin suunniteltu kuin että kuvaa ja tekstiä saattoi nyt alkaa tuottaa myös ulos asti. Pääkanavat olivat Facebook ja Instagram. Viestinnässä korostettiin tukea paikallisryhmille sekä Maan ystävien juhluvuotta.

5.2 Takaisin toimistoon ja pyörävajalle

Reissun alkuun aikaa tasan kuukausi. Vaikea hahmottaa oikein, että onko sitä tullut tehtyä tarpeeksi projektin eteen. Joka tapauksessa suunnittelu etenee nyt usealla rintamalla. Henkilökohtaisella tasolla luen pyöräilyblogeja ja varsinkin tietoa siitä, kuinka varautua ja varustautua reissuun. Yöpymisten suunnittelu on yksi olennaisimpia osia projektissani. Ajattelen nukkuvani osaksi teltassa tai mökissä leirintäalueilla sekä laavussa retkeilyalueilla. Paikallisryhmäpaikkakunnilla aktiivit tarjoavat hyvin anteliaasti yöpaikkaa kotoaan. Joillakin paikkakunnilla tuttavani lupasivat yöpaikan. Suunnittelen tankkausta, eli ruokailua ja juomaa siten, että saisin yleensäkin mahdollisimman helposti kaloreita, jotta energia ei pääsisi loppumaan rankkojen pyöräilypäivien tiimellyksessä. Aamiainen, lounas ja iltapala lämpimänä sekä välipaloina jotain nopeaa ja helposti imeytyvää energiatiheää evästä. Ja nestettä riittävästi mukana koko ajan! Juomassa täytyy olla myös suoloja, jotta varsinkin lämpimämmillä ilmoilla neste pysyisi myös kehossa.

Pyrkimyksenä on myös välttää ylenpalttinen rahankäyttö ostoksia tehdessäni. Niinpä tämäkin aspekti täytyy hankinnoissa ottaa huomioon. Parhaat vinkit pyöräretkeilyyn löydän Matti Rämön Jäämeri-polkaisu -kirjoituksesta. Sieltä ammennan sen vinkin, että satulan asentoa ja ohjaustangon kulmaa säätämällä saadaan ajoasento varioitua mieleiseksi. Ja tärkeätä on myös pyrkiä siihen, että kykenisi vaihtelevaan ajoasentoon

pitkin päivää. Pitkät päivät tulevat muuten aiheuttamaan eriasteisia puutumia niin takapuoleen kuin myös kämmeniin. Satula kannattaa Matin mukaan kääntää jyrkästi alaspäin, jotta takapuoleen kohdistuvaa painetta saa säädelyä tilanteen mukaan. Hiertymät kannattaa pyrkiä välttämään viimeiseen asti. Ja ystävältäni saan tähän vinkin, että kahdet pyöräilyhousut päällekkäin ehdottomasti! (Rämö 2012.)

Nyt kun saimme ensimmäiset kommentit kohderyhmältä, niin pääsimme oppaankin kanssa eteenpäin. Oma visiommehan meillä olikin jo olemassa, mutta toki halusimme jo tässä vaiheessa saada mukaan paikallisryhmäaktiivienkin kommentteja. Suunnitelimme tässä vaiheessa myös varainhankintaviestintää. Tarkoituksena oli kerätä lahjoituksilla varoja reissun kaikkiin kuluihin. Varusteet, ruoka, majoittuminen ja matkustus. Retkeni tulisi myös pitämään sisällään kaksi siirtymää julkisilla kulkuvälineillä. Ensinnäkin alustavan suunnitelman mukaisesti Jyväskylän jälkeen viettäisin viikon juhannusloman kotiseudullani Pohjois-Pohjanmaalla, minne siirtyisin Jyväskylästä bussin kuljettamana. Toinen siirtymä olisi kotimatka Rovaniemeltä takaisin Helsinkiin, jonka kulkisin junan mukana. Tosin tähän yksi ystäväni heitti, että voisin kevyesti laskeutella sieltä pohjoisen tuntureilta tänne etelän alaville maille, kun ei tarvitsisi enää edes mutkitella eri paikallisryhmien kautta. Olisihan sen näinkin voinut tehdä. Tällä kertaa valitsin helpomman tien.

5.3 Karttaohjelmat ja paperikartat

Yksi suunnittelun kohde on keskimääräisen päivämatkan määrittäminen. Keskimääräisesti ajattelen pyöräileväni noin 70 kilometriä vuorokaudessa. Haluan ajaa pääosin pienempiä kestopäällystettyjä teitä. Niillä raskas liikenne lienee vähäisempää ja toivottavasti maisemiakin ehtii nähdä enemmän. Valtateillä suosin pätkiä, joista löytyy pyörätietoja. Joka tapauksessa aina ei ole mielekkäintä ajaa lyhintä reittiä. Pyöräilyn tulee tarjota myös erilaisia visuaalisia elämyksiä sekä mahdollisimman turvallista matkustusta. Alustava runko reitille muodostuu vierailtavien paikallisryhmien pohjalta. Paikallisryhmäkaupungit, yöpymispaikat ja keskimääräinen päivämatta muodostavat yhtälön, minkä pohjalta suunnittelen reittini kartalle.

Karttaohjelmia ja paperikarttoja tutkimalla alkaa reitti hahmottua. Huomaan karttaohjelmien tarjoavan erittäin käyttökelpoisen ominaisuuden pyöräilyä ajatellen – valitun reitin korkeuskäyrän. Tämän avulla pystyn hiukan valmistautumaan reitin vaativuuteen päivätasolla.

5.4 Tapahtumat paikallisryhmissä

Väentapaamisen ja sitä edeltäneen sähköpostiliikenteen kautta olen saanut ensimmäiset kontaktini paikallisryhmiin ja pääsen etenemään projektissa seuraavalle tasolle. Tämä taso on kokonaisuuden kannalta katsottuna tärkeässä roolissa, sillä pääasiallisin kehittämistehtäväni on paikallisryhmien tukeminen. Kuinka saan kohderyhmäni mukaan projektiin? Olen nyt luonut omalle toiminnalleni ajalliset ja maantieteelliset raamit. Ja olen esitellyt projektini kohderyhmälle. Kaikki on nyt kiinni siitä, kuinka saamme yhdistettyä paikallisryhmien omat tavoitteet ja aikataulut oman suunnitelmani kanssa. Kaikessa hienoudessaan, mitä henkilökohtaisen tason tarkastelu ja valmistelu ovatkaan antaneet, sillä ei opinnäytetyön kannalta ole mitään merkitystä, ellei suunnitelmat mene yksiin myös kohderyhmän kanssa.

Olemme ehdottaneet erilaisia vaihtoehtoja tapaamisen teemoiksi. Toimijaoppaan esittely, mahdolliset koulutukset, uusien ilta tai yhteinen ajanvietto vapaalla ohjelmurungolla ovat pääasiallisia ohjelmaehdotuksia. Yhteiskehittämistä sanan varsinaisessa merkityksessä. Tässä tapauksessa juuri paikallisryhmien lähtökohtainen erilaisuus antaa mahdollisuuden edetä yhteiskehittämisen polkua. Mikäli he kokevat tämän etäiseksi tai vieraaksi projektiksi, mitään ei tule syntymään. (Lukin 2016.)

Kuten jo aiemmin totesin, niin osaan ryhmistä sainkin jo yhteyden ja innostuneen vastauksen projektiin osallistumisesta. Muutama ryhmä ei vielä ollut vastannut yhteydenottooni, joten sillä saralla on vielä selvitettävää. Lopulta saan kontaktin jäljelle jääneisiin ryhmiin ja voimme aloittaa tapaamisen suunnittelun myös heidän kanssaan. Paikallisryhmien osallistuminen selviää siis kokonaisuudessaan ennen matkalle lähtöä.

Tässä kokonaisuudessa näkyy yksi järjetön erityispiirteistä, eli vaikka toiminta onkin järjestelmällistä ja siinä voidaan nähdä tietty rakenne, lopulta päätökset tehdään pienissä yksiköissä, jolloin lopulta kaikki kulminoituu jokaiseen toiminnassa mukana olevaan yksilöön. Tätä on juuri se ruohonjuuritasolta ponnistava toiminta, missä kaikilla yksilöillä ja heidän mielipiteillään on merkitystä! Tällaista on Maan ystävien toiminta. Itselleni avoinna ollut tilanne aiheutti hieman epävarmuutta ja stressiä, mutta kun kaikki lopulta varmistui, kykenin lähtemään liikkeelle helpottuneena. Toki siinä välissä ennen paikallisryhmien tapaamisia piti ensin hiukan pyöräillä. Kaikki ajallaan. Epävarmuus on myös yksi yhteiskehittämissuunnitelmien ominaisuuksista ja tällöin ohjaajan täytyy kyetä sietämään epävarmuutta. (Lukin 2016.)

5.5 Viestintäsuunnitelma

Tässä vaiheessa ajankohtaiseksi tulee myös ennen lähtöä tapahtuvan viestinnän suunnittelu. Maan ystävien toimiston kanssa lähdemme ideoimaan mitä kaikkea viestinnässä tulee ottaa huomioon ja minkä vuoksi ylipäättään viestintää tehdään. Jaamme viestintäkokonaisuuden ennen reissua tehtävään ja reissun aikana tehtävään viestintään. Jako tulisi näkymään käytännössä siten, että ennen reissua viestintä olisi tyyliltään enemmän tiedottavaa ja innostusta herättävää. Kanavina käyttäisimme Maan ystävien yleisiä sähköpostilistoja sekä muuta sosiaalista mediaa sekä nettisivuja. Lanseerasimme myös nyky maailman mukaisesti hashtagin, jota voisi käyttää mukana viestinnässä. Kyseinen leima sai muodon #pyöräytys2016. Juhlavuoden kunniaksi päätimme käyttää myös #maanystavat20v -hashtagia.

Ennen pyörän selkään hyppäämistä virittelemme tarinaa, johon kaikki halukkaat voisivat osallistua! Matkan aikana viestintään tulisi mukaan reaaliaikaisuus, jolloin pääkanavina toimisivat sosiaalisen median eri väylät. Tässä tapauksessa Facebook, Instagram ja päiväkirjamainen blogi Maan ystävien nettisivuilla. Myös juttuvinkit paikallismedioihin ovat tapetilla. Voisin itse ottaa yhteyttä viimeistään matkan aikana näihin. Tämän lisäksi jaamme muutenkin viestinnällisiä vastuita itseni ja Maan ystävien toimiston välillä. Tekisimme viestintää osittain myös yhteistyössä. Viestinnässä huomioon otettavia osa-alueita olisivat varainhankinta, jonka avulla pyrimme lähtökohtai-

sesti löytämään varoja korvaamaan reissusta aiheutuvia kuluja. Pyrimme myös nostamaan yleistä positiivista tietoisuutta Maan ystäväistä somekampanjoinnin avulla. Paikallisryhmille tarjoaisimme myös mahdollisuuden nostaa omaa profiiliaan ja yleistä tietoisuutta heidän toiminnastaan. Markkinointia varten laadimme pyöräytysesitteen (liite 1), johon pyrimme tiivistämään retken tarkoituksen.

5.6 Toimijaopas esitettävään muotoon ennen matkaa

Kuten olen jo aiemmin kertonut, tämä toimijaoppaan kasaaminen aloitettiin aiemmin keväällä ja mitä lähemmäs matka tuli, sitä hektisemmin olemme tehneet töitä ryhmäjaostossa dokumentin eteen. Työskentelemme paljon yksiksemme omien osioidemme parissa ja kokoustettaessa käymme yhdessä läpi tuotoksiamme. Työstä iso osa on koostamista, eli uuden tekstin luonti on vähäisempää verrattuna pirstaloituneen tiedon keräämiseen. Tämän työvaiheen toteutuksessa ryhmäjaoston kokeneemmat järjestöaktiivit ovat suuressa roolissa, oman panokseni keskittyessä enemmän ideointipuolelle dokumentin sisällön ja ulkoasun suhteen. Tämän kaltainen työskentely on erittäin tehokas tapa sisäistää järjestön toimintaa ja toiminnan reunaehtoja. Myös Maan ystävien verkostomainen rakenne tulee tämän kautta hyvin esille. Paikallisryhmät ovat enemmän itsenäisiä toimijoita, joiden toiminnan emojärjestö pyrkii tekemään mahdollisimman jouhevaksi.

Lopulta opas on siinä kunnossa, että sitä pystyy esittämään luontevasti paikallistoimijoille, jolloin he kykenevät antamaan siitä jo palautetta ja kehitysehdotuksia. Suunnitelmassa on esitellä opas joka paikkakunnalla aktiiveille. Tämän jälkeen haastattelen paikalla olleita ihmisiä, jolloin he voivat antaa palautteen heti ensivaikutelman saatuaan. Selvittelen vielä ennen matkaa esitystekniset yksityiskohdat, jotta voin valmistautua eri tilanteiden varalle paikallisryhmissä.

6 PYÖRÄYTYS

Kesäkuu on vihdoinkin koittanut ja missä merkeissä! Nyt on vihdoinkin konkreettisen hihon käärimisen aika. En tiedä olenko valmis vai en, mutta nyt tuli joka tapauksessa lähtö. On tähän ainakin saatu tunteja kulumaan tässä vaiheessa ihan tarpeeksi, joten helpotushan tämä on, kun saan lastata pyöräni ja lähteä matkaan Pauligin huvilan kautta kiertäen. Nyt voin keskittyä muutaman päivän pelkästään pyöräilyyn ennen ensimmäistä paikallisryhmää.

Toimistolla olen aistivinani hitusen verran jännittyneisyyttä. Saan myös kuulla, että ihmisillä on oikeasti mieliin hiipinyt ajatus aprillipilasta! Lausuinhan ensisuunnitelmani ilmoille juuri tuolloin 1.4. Nopeasti ilmapiiri avautuu ja kerään vielä viimeiset tarvikkeet matkaani. Pyöräretken kunniaksi saan mukaani Maan ystävien pyöräilyaiheista markkinointimateriaalia, jota myymällä voin vielä kartuttaa matkakassaa. Ohjaajani on myös kerännyt minulle rautaisannoksen energiatiheää evästä. Siihen kuuluu monenlaisia pähkinöitä ja ihania kuivattuja taateleita. Opinnäytetyötäni mukailleen järjestön tuki voi olla myös näin konkreettista! Koen olevani etuoikeutettu juuri nyt.

Sää näyttää muuttuvan paremmaksi, kun puen jälleen pyöräilyvaatteet päälleni ja lähdän taluttamaan pyörääni kohti Sibeliuspuikeiston rannassa kulkevaa Merikannon-tietä. Saan läksiäisiksi vielä sydämelliset halaukset ja onnentoivotukset toimiston väeltä ennen kuin hyppään yhä edelleen huteralta tuntuvan pyöräni selkään. Tuuli on navakka mutta ennustettu myrsky loistaa poissaolollaan. Tänään on hyvä päivä pyöräillä.

6.1 Kokemuksia ja havaintoja pyörän selästä

Alkuun matka ei tunnu edistyvän kovinkaan nopeasti. Vastaaan puhaltava tuuli tekee pyöräilystä työlästä. No, lämpö pysyy ainakin liikkeen myötä yllä, vaikka muuten sää onkin aika kolea. Lämmin toukokuu tuntuu olevan muisto vain. Espoon puolella pidän jo ensimmäisen lyhyen lepotauon ja paikan valitsen läheltä Suomenojan voimalaitosta, joka on Maan ystävien Hiilivapaa Suomi -kampanjan yksi kampanjointikohteista. Polttaahan voimalaitos ilmastolle haitallista kivihiiltä runsaat määrät tuottaakseen lämpöä (Hiilivapaa Suomi 2017). Tästä on hyvä aloittaa myös matkan aikainen aktiiviviestintä ulospäin. Viestinnällä pyrin saamaan tietysti huomiota tälle projektille

sekä Maan ystäville yleensä. Eikä tempauksen mukana lanseerattu rahoituskampanjakaan suinkaan vähennä viestinnän tarvetta. Erilaiset tempaukset ovat nykyisin sosiaalisen median aikakaudella merkittäviä välineitä huomion herättämisessä. Niinpä nykyaktivismiinkin liittyy median huomion vangitsevat tempaukset. (Metsämäki & Nisula 2006, 341) Tutkimuksen mukaan vuosi 2014 oli käännteentekevä sosiaalisen median käytössä järjestömaailmassa. Tuona vuonna viestintä sekä osallistuminen niin järjestönä kuin myös järjestön edustajina lisääntyi ja tavoitteellistui sosiaalisessa mediassa. (Seppälä 2015.)

Kuva 3 Tauolla Espoossa

Ensimmäisen ajopäivän ilta. Lähestyn yöpaikkaani valtatie 51 seuraten ja lopulta pienemmälle tielle kääntyen. Muutaman kilometrin hiekkatieosuuden jälkeen saavun risteykseen, mistä käännytään Kopparnäsin Kestikievarille. Vastaanotto on erittäin lämmin saapuessani majapaikkaan. Liekö raskas varustukseni herättänyt paikan emännän mielenkiinnon, mutta pian tarinoimme jo kuin vanhat tuttavat. Kerron hänelle pyöräilysuunnitelmastani ja markkinoin muutenkin Maan ystäviä. Jaan hänelle myös pyöräytyksen markkinointimateriaalia. Näin tietoisuus tästä järjestöstä lisääntyi jälleen yhden henkilön verran! Tämän keskustelun kautta sain myös ensituntuman kasvokkain tehtävästä viestinnästä, joka oli myös yksi tempaukseni suunnitelluista sisällöistä, liittyen aktiiviseen kansalaisuuteen. Aaro Harju (2005, 69) kertoo aktiivi-

sen kansalaisuuden käsitteen pitävän sisällään kohtaamisen elementin. Se perustuu ihmisen tarpeeseen saada keskustella ja vaihtaa mielipiteitä. Koin keskustelun hyvin voimaannuttavana sen vuoksi, kun se oli niin välitöntä ja luontevaa alusta pitäen. Viimeistään tässä vaiheessa tiesin olevani oikeassa paikassa. Huoltotoimien jälkeen pääsinkin rentoutumaan saunan ja reilun aterian merkeissä, joiden jälkeen olinkin valmis nukkumaan. Aamulla aamiainen ja hyvästit. Matka jatkuu.

Pysähdyn Billnäsin ruukin luona päivittääkseni jälleen Instagramia. Ajokeli on ollut viileä, joten joudun turvautumaan untuvatakkiin pypsyäkseni lämpimänä. Ajan lähellä ruukkia sijaitsevalle sillalle, josta otan maisemallisen tuokiokuvan, jonka lisään Maan ystävien Instagramiin. Tehostan sanomaani sanaleikkelyllä koskien minua lämmittävää untuvatakkia. Vasta jälkikäteen tajuan opinnäytetyön ohjaajani suosiollisella opastuksella, että untuvatakin mainostaminen ei välttämättä ole niin hyvä asia Maan ystävien viitekehyksessä. Untuvatakin valmistusprosessi kun ei ole sieltä eettisimmästä päästä. Olisihan tämä pitänyt muistaa. Ehkä kylmyys jäädettiin aivoni, jolloin en kyennyt kriittiseen ajatteluun sillä hetkellä. Joka tapauksessa tämä oli hyvä muistutus siitä, että kaikki julkisuus ei välttämättä ole hyvästä. Ja tämä on ehkä vielä voimakkaammin läsnä juuri järjestöviestinnässä, mihin liittyvät voimakkaasti järjestön arvot. Onneksi sain muistutuksen tästä jo tässä vaiheessa reissua, niin tiedän olla tarkempina seuraavien julkaisujen suhteen.

Fiskarsin ja Perniön välillä on hyvin vaihtelevaa maastoa. Lihakset väsyvät ja puutuvat. Vastatuuli ei auta asiaa. Sorrun taluttamaan pyörääni. Viimein edessäni siintää maaston korkein kohta. Tuonne kun pääsen niin sitten helpottaa. Vielä viimeiset metrit. Jaksaa jaksaa! Alamäessä huomaan vastatuulen olevan niin kova, että pyörä tuntuu pysähtyvän. Itku ja nauru tulevat samassa paketissa. Jonkinlainen äärikokemus tämäkin. Pyöräilyn suola.

Saapuessani Turkuun oloni on hiukan hämmentynyt. On mukava päästä tapaamaan järjestöaktiiveja sekä osallistumaan ViherVillitys -tapahtumaan. Toisaalta Turun paikallisryhmä on ensimmäinen kasvotusten tapaamani ryhmä pyöräreissun toteutuksen aikana. Eli en voi olla täysin varma siitä, kuinka minut otetaan siellä vastaan. Epävarmuus haihtuu nopeasti ja pääsemme keskustelemaan pyöräytyksestä ja paikallisryhmän toiminnasta yleensä. Tässä tapauksessa yhteistoiminnallisen yhteisön perus-

teet tulevat hyvin esille. Johnson (1990) listasi viisi yhteistoiminnallisen yhteisön periaatetta, joita ovat: positiivinen keskinäinen riippuvuus, vuorovaikutteinen viestintä, yksilöllinen vastuu, sosiaalisten taitojen jatkuva harjoittelu sekä yhdessä tapahtuva asioiden arviointi ja pohdiskelu (Leppilampi 2017, 2). Saapumiseni paikallisryhmän luo vahvasti mielestäni kaikkia näitä tekijöitä, mutta erityisesti yksilöllistä vastuuta sekä yhdessä tapahtuvaa asioiden arviointia ja pohdiskelua. Yksilöllinen vastuu korostui siten, että olimme kaikki osapuolet kumminkin vapaaehtoisesti paikalla. Kuviot eivät olisi toimineet, mikäli minä olisin jättänyt leikin kesken tai paikallisryhmäläiset eivät yksinkertaisesti olisi saapuneet paikalle. Kaikki riippui siis lopulta yksilöiden vastuusta tapahtuman toteuttamiseksi. Pääsimme myös tapaamisen yhteydessä pohdiskelemaan ja arvioimaan jo koettua sekä suunnittelemaan tulevaa. Sitoutumisen aste parani entisestään.

Viimeisellä etapilla Poriin seuraamme liittyy yksi Porin paikallisaktiiveista. Toisin sanottuna hän ajoi aamulla Porista Kokemäelle ja opasti meidät mielekkäitä pyöräreittejä pitkin takaisin Poriin. On hienoa huomata, että ihmiset ovat valmiita laittamaan itseään likoon myös konkreettisen osallistumisen kautta! Pyöräily on edelleen pop Maan ystävien piirissä. Kokemäen pysähdykseen ajoittuu myös virallinen Maan ystävine 20 -vuotispäivä, jota juhlistan syntymäpäiväpäivityksellä sosiaaliseen mediaan. 20 vuoteen mahtuu paljon tapahtumia järjestön historiassa.

Kuva 4 Kohti Poria

Porin tapahtuma rakentuu paljolti toimijaoppaan esittelyn varaan. Tähän päädyttiin, koska kaikki osallistujat olivat jo kokeneita toimijoita Maan ystäväissä. Keskustelut oppaan tiimoilta ja muutenkin olivat hyvin antoisia. Ehkä tässä tapahtumassa tuli hyvin esille se, kuinka erilaisten ihmisten kanssa vapaaehtoistoiminnan piirissä ollaankaan tekemisissä. Vaikka järjestö on kaikille sama. Tämä on hyvä pitää mielessä tulevissa tapahtumissa. Kuinka rakennetaan innostava ja toimiva esittelytilaisuus, joka pysyy kasassa loppuun saakka. Yhteisöpedagogin perustaitoja.

Kuva 5 Sateisen pyöräilypäivän tauko Nokian Siurossa

Tamperelaisten kanssa olimme suunnitelleet ulkoilmatapahtumaa. Voisimme mennä jonnekin puistoon piknikille ja rupattelemaan Maan ystävistä sekä toimijaoppaasta. Säänhaltija päätti kumminkin toisin ja ilman viileys sekä sateen mahdollisuus pitävät meidät sisällä. Paikalle on tullut mukavasti ihmisiä, joten paikallisryhmä on onnistunut hienosti omassa markkinoinnissaan! Tapahtuma muodostuu lämminhenkiseksi rupattelutuokioksi, jonka aikana pääsen myös ensimmäistä kertaa esittelemään järjestön perustoimintaa. Hyvä haaste myös tällä rintamalla.

Tampereen ja Jyväskylän väli oli alustavien suunnitelmien mukaan ehkä yksi tylsimistä, koska reittivaihtoehtoja ei yksinkertaisesti ollut tarjolla. Ensimmäinen ajopäivä Orivedelle meni mukavia pikkuteitä seurailleen, mutta seuraava sujuikin sitten valtatie 9:n pientareita seurailleen. Reitin tylsyydestä huolimatta päivään mahtui myös hiukan draamaa. Ensimmäinen tapahtuma sattui jossakin Jämsän tienoilla. Pääsin laskettelemaan kovavauhtisen alamäen, jonka aikana nopeusmittari kipusi aina 47 kilometriin tunnissa asti. Samassa mäessä ohitseni ajoi iso rekka, jonka aiheuttama ilmavirta sai pyöräni heilumaan uhkaavasti. Onneksi mitään ei käynyt ja ainoa fyysinen muisto tapahtumasta oli jälkeinpäin kokemani jännityksen laukeaminen. Toinen merkittävä kokemus oli koko reissun pisin päivämätka, joka oli lopulta tasan 100 kilometriä. Päästyäni yöpaikkaan olin totaalisen puhki.

Jyväskylässä kävi lopulta niin, että aikataulut paikallisryhmäaktiivien kanssa eivät menneet yksiin. Niinpä mitään virallista tapahtumaa paikallisryhmän kesken emme voineet järjestää. Yhden paikallisaktiivin kanssa kutsuimme heidän oman Facebook-sivunsa kautta halukkaita ihmisiä tapaamaan minua yhteen keskustan kahvilaan. Menin paikalle, mutta lopulta ketään ei saapunut juttelemaan kanssani. Tämä oli ehkä odotettavissakin lyhyestä varoitusajasta johtuen. Ilta oli myös hyvin lämmin, joten uskoisin ihmisillä olleen muutakin tekemistä – olihan kesä muuten ollut siihen asti kovin kylmä. Joka tapauksessa ilta kuvasti myös pyöräytyksen luonnetta yhdeltä kannalta tarkasteltuna. Tapaamiset toteutettiin paikallisryhmien toiveiden mukaan. Myös kokeiluluontoisuus vaikuttaa tapahtuman läpivientiin. Tilanteet muuttuvat ja pyöräytys muokkautuu sen mukaan. No, olihan siinä itsellenikin mukavat olot, kun sain ottaa tämän illan rennosti kaupungilla pyörien. Oli myös hauska kokea pyörä ilman 30 kilon lisäpainoja! Kevyesti kulki.

Juhannustauon jälkeen pakkaan jälleen pyöräni ja jatkan matkaa kohti Oulua. Yön ennen Oulua vietän Limingan pitäjässä. Majoituspaikkani isäntä on erittäin mielenkiintoinen persoona. Ja kovin kiinnostunut myös minun urakastani. Samankaltainen reaktio siis kuin lähes kaikilla muillakin ihmisillä, joihin olen törmännyt matkan aikana. Hyvin nukutun yön jälkeen pääsen vielä keskustelemaan isännän kanssa maailman menosta yleensä. Hän antoi vankkumattoman tukensa tälle projektille ja niille aiheille, joiden parissa Maan ystävät päivittäin painivan. Sain voimaa tästä keskustelusta ja ymmärsin jälleen syvemmin, että pyöräytykselle on tilausta – myös järjestön ulkopuolella. Välillä koen olevani nykypäivän lähetyssaarnaaja.

Oulussa pääsen osallistumaan hiukan erilaiseen tapahtumaan. Ensin tietysti esittelen toimijaoppaan ja keskustelemme siitä aktiivien kanssa. Tämän jälkeen pääsen vielä opettamaan yhdelle aktiiville spesifimpää taitoa järjestön nettisivuihin liittyen, joten tämäkin aspekti tuli koettua matkan aikana. Alusta lähtien olen siis tarjonnut myös mahdollisuutta erilaisiin opetustilaisuuksiin paikallisryhmissä. Oulun ryhmässä on myös hyvin eritaustaisia ihmisiä paikalla, joten uskoisin tämän näkyvän myös yleisissä kommentteissa tapahtuman tiimoilta.

Kuva 6 Leiri Simossa

Matka Rovaniemelle pitää sisällään yhden Suomen pisimmistä tiesuorista, runsaasti hiekkateitä, kokemuksen ukkosta karkuun ajamisesta sekä edelleen aktivistiviestintää pitkin matkaa. Valitsemani huumorilinja tuntuu pysyvän loppuun asti. Hauskaahan tämä kumminkin lopulta on. Perille päästyäni tapaan monipuolisen aktivistijoukon heidän kaupunkiviljelypalstallaan. Rovaniemen paikallisryhmän toiminta poikkeaa totutusta siinä mielessä, että eri järjestöjen ja yhteenliittymien ihmiset toimivat isomassa porukassa. Eli kasvimaallakin suurin osa tapaamistani ihmisistä oli paikalla muuten kuin Maan ystävien kautta. Järjestörajat ylittävää yhteistyötä siis! Tälle olisi varmasti tilausta myös muilla paikkakunnilla. Samankaltaisten asioiden parissa nämä eri ryhmittymät kumminkin toimivat.

Lopulta vietän Rovaniemellä muutaman ekstrapäivän. Nyt on hetkeksi aikaa ajot ajettu ja voin hypätä rentoutuneena junaan. Prosessi ei ihan vielä tule valmiiksi, sillä vielä on Helsingin paikallisaktiivien tapaaminen jäljellä. Tähän saumaan tämä kumminkin oli viimeinen paikka ja pyöräilyurakkani päätepiste. Oloni on hiukan tyhjä, mutta samalla helpottunut. Niin sitä tuli ajettua pyörälähetinä Helsingistä Rovaniemelle! Voin suositella tällaista tempausta kaikille sopivasti elämyshakuisille tyypeille.

Kuva 7 Perillä on helppo hymyillä

6.2 Haastattelut

Haastattelut sopivat myös hyvin omaan menetelmäpalettiini. Tällä tavalla pääsin syventymään tehokkaasti kohderyhmäni eli paikallistoimijoiden tuntemuksiin. Haastattelu toimii myös erinomaisesti osana monipuolista aineistonkeruupakettia, millaiseksi oman menetelmäpalettini miellän. Omassa tapauksessani menetelmän toteutus muuntui hiukan matkan aikana olosuhteista johtuen. Lähtökohtana oli puolistrukturoitu ryhmähaastattelu, joka varioitui välillä henkilökohtaiseksi puolistrukturoiduksi haastatteluksi ja osassa tapauksista sähköpostilla toteutetuksi haastatteluksi. Tällöin kysymykset olivat yhtenevät virallisten haastattelukysymysten kanssa. Tulen huomioimaan erilaiset lähtökohdat omassa analyysissäni ja esitän vastaukset omina kokonaisuuksinaan. (Ojasalo ym. 2014, 106-108.)

Puolistrukturoidun haastattelun kysymyspatteriston laadin sillä ajatuksella, miten saisi parhaiten tietoa paikallisryhmäaktiivien tuntemuksista pyöräytyksen suhteen. Pyrin luomaan haastattelua varten mahdollisimman luottavaisen tilan, jolloin haastateltavat voisivat osallistua mahdollisimman avoimesti haastattelutilanteeseen. Toki tässä täytyy ottaa huomioon yksilöhaastattelun ja ryhmähaastattelun väliset eroavaisuudet. Yksilöhaastattelu saattaa toimia paremmin sellaisille henkilöille, jotka kokevat haas-

tattelijan ja haastattelutilanteen erityisen jännittävänä. Toisaalta ryhmätilanteessa osallistujat saavat mahdollisuuden ammentaa toisiltaan inspiraatiota ja tukea muistamiseen. Molemmissa vaihtoehdoissa on siis puolensa. Omalla kohdallani haastattelutavan valinta riippui paljolti aikatauluista. Tavoite oli tehdä kaikki ryhmähaastatteluna, mutta tämä ei ollut aina mahdollista. (Eskola & Suoranta 1998, 95.)

Litteroitavaa haastattelumateriaalia kertyi kaikkinsa noin 65 minuuttia, johon sisältyy kaksi yksilöhaastattelua ja kaksi ryhmähaastattelua. Litteroitua tekstiä näistä haastatteluista tuli noin 12 sivua. Haastattelujen päälle tuli sitten vielä sähköpostikyselyt, joihin vastasi yhteensä kuusi ihmistä. Kuten saattaisi ounastella niin haastatteluvastaukset olivat yleensä pidempiä kuin sähköpostivastaukset.

Tästä aineistosta nousi esille mielenkiintoisia huomioita, joita käyn läpi seuraavaksi. Koska pyöräilymenetelmä oli tällä toteutuksella täysin uusi elementti Maan ystäville, halusin saada suoraa palautetta siitä, miltä menetelmä osallistujien mielestä tuntui. Taustalla vaikuttamassa oli myös se tekijä, että pyöräily muuten on hyvinkin tuttu toimintamuoto Maan ystävien piirissä. Ensinnäkin haastatteluista käy ilmi, että ihmiset kokivat ihmetystä ja yllättyneisyyttä kuullessaan suunnitelmasta ensimmäisen kerran. Tämä aiheutti myös välittömän mielenkiinnon heräämisen aihetta kohtaan. Tällainen tilannehan oli minun kannaltani ihanteellinen lähtökohta. Tunsin samankaltaista jännitystä myös silloin, kun lupasin ensimmäisen kerran ääneen lähteväni tälle reissulle. Ihmiset arvostivat myös pääsääntöisesti hyvin paljon sitä, että toimijaopas tuotiin heille paikallisryhmiin kasvatusten. Pyöräytys koettiin myös selkeänä osoituksena siitä, että paikallisryhmien työtä arvostetaan emojärjestön puoleltakin. Nämä asiat ovat sitten sitä parasta palautetta minun mielestäni tälle projektille. Näiden kommenttien vuoksi koen jo onnistuneeni tässä tehtävässä.

Haastateltavat tuntuivat jääneen kaipaamaan läpi paikallisryhmien lisää ihmisiä tapahtumiin. Moni ryhmä tuntuu tekevän tällä hetkellä vapaaehtoistyötään kovin pienellä porukalla, joten toive on täysin ymmärrettävä. Vastauksissa kävi myös ilmi kriittinen ajattelu omaa toimintaa kohtaan, joka on mielestäni kohtuutonta, kun ottaa huomioon edellä mainitun väen vähyyden. Tässä tilanteessa myös minulla oli oma osuuteni järjestelyhaasteiden suhteen. Jos suunnittelu oltaisiin aloitettu esimerkiksi kuu-kautta aikaisemmin niin tilanne olisi ollut tyystin toinen. Muut huomiot kaivatuista asi-

oista olivat yksittäisiä toiveita ja keskittyivät enemmän teknisiin ja esityksellisiin yksityiskohtiin.

Olen kuvannut tätä koko pyöräytyskokonaisuutta yhteistoiminnallisen yhteisön toimintamallin kautta. Tähän teoriapohjaan liittyen halusinkin saada selville sen, että mitä ihmiset oppivat tämän prosessin aikana. Vastauksista nousi voimakkaasti esille se, että tätä ei haluttaisi missään nimessä jättää tähän yhteen kertaan vaan jonkinlainen jatkumo tälle täytyisi saada. Yhteistyö yleensä koettiin hyvin hedelmälliseksi. Ehkä tätä voisikin muokata esimerkiksi siihen suuntaan, että paikallisryhmät pääsisivät tapaamaan toisiaan uuden pyöräytyksen puitteissa.

Minulle oli henkilökohtaisesti tärkeitä selvittää myös se, miltä pyöräytyksen suunnitteluprosessi tuntui paikallisaktiiveista. Saivatko he vaikuttaa suunnitteluun tarpeeksi ja oliko prosessi vastavuoroinen? Yksiselitteisesti vastauksissa oltiin sitä mieltä, että suunnitteluun saatiin vaikuttaa. Yksi vastaus kiteytti hyvin kokonaisuuden.

Mun mielestä sen pitääkin olla just tälleen. Se on ihan sama missä portaikon asteilla tän ois tehny tai ulkopuolelta joku jolla on hyvä idea, niin lähtee toteuttaan sitä, et se on kaikkein tärkeintä

Lopulta annoin haastateltavilleni vapaan sanan. Vastaukset tähän olivat hyvin monimuotoisia, joten poimin seuraavaksi muutaman suoran lainauksen vastauksista.

Mää toivon et tää antaa meille kaikille jotain, että tulee vielä voimakkaammin se tunne, että me painitaan samojen asioiden kanssa ja et me voitais tehdä enemmän yhteistyötä pikkuryhmien keskenkin

Tuntuu siltä, että emo halua oikeesti tukea ja mahdollistaa kaiken kivan tekemisen

No, enpä ollut tullut ajatelleeksi, että opinnäytetyönkin voi tehdä näin eikä oikeesti kuivaa tutkimusta. Aika hauska 😊

Niin varmaankin se on ihan hyvä idea, että paikallisryhmät ovat tekemisissä ihan toistensa kanssakin ja saa tukea toisistaan.

Seuraavaksi käsittelen aineistoa, joka syntyi sähköpostihaastattelujen tuloksena. Haluan tuoda nämä vastaukset esille erillisenä osuutena, koska koen vastaustilanteen olleen poikkeava haastatteluihin verrattuna. Kysymykset olivat samat mitä haastattelussakin. Yleistä mielipidettä pyöräytyksestä kysyttäessä vastauksissa vilisi erilaisia adjektiiveja, kuten innostava, erilainen, hauska, virkistävä ja hieno. Tulkitsen siis pyöräytyksen inspiroineen vastaajia jollakin tasolla, kun kuvailut olivat näin monivivahteisia. Myös yhteenkuuluvuuden tunne nousi esille näissä vastauksissa useaan eri otteeseen. Tämä korostaa mielestäni sitä seikkaa, että lopulta päivittäinen tekemien paikallisryhmissä on ehkä jopa hiukan yksinäistä puuhaa, jolloin yhteenkuuluvuuden tunne nousee esiin. Sosiaalisen median käyttö nousi esille parissa vastauksessa – toisessa olisi toivottu sen tehokkaampaa käyttöä ja toisessa siihen suhtauduttiin positiivisemmin.

Aivan kuten haastatteluissakin, prosessin aikana opittuja asioita olivat pienet yksityiskohdat sieltä täältä. Toimijaoppaan suhteen merkittävin uusi asia oli varainhankinnan osio, joka olikin aika lailla uutta tuotantoa muuhun materiaaliin verrattuna. Seuraavassa tuon esille yhden laajemman vastauksen koskien uuden oppimista.

Prosessista opin, että ympäristötoiminta voi olla todella monenlaista ja monella tasolla, monia ihmisiä saattaa kummastuttaa/ihmetyttää asiat, jotka itselle tuntuvat ihan mahdollisilta ja tavoiteltavilta, mutta heille ne samat asiat ja niiden tekeminen tuntuu täysin mahdottomalta. Uskon, että monelle Jannen reissu ja toimintatapa toteuttaa järjestötyötä toimi innostavana esimerkkinä (ainakin itselleni toimi! =))

Muita merkittäviä huomioita aineistosta olivat muun muassa nämä: paikallisryhmissä koettiin osallistuminen pyöräytykseen helpoksi ja sopivaksi matalankynnyksen toiminnaksi. Toimijaopasta kehuttiin sen vuoksi, että nyt tarvittava tieto löytyy yhdestä paikasta. Tosin parannettavaakin sieltä vielä löytyy. Varsinkin yksinkertaistamista ja selkeyttämistä haluttiin korostaa muutosten suhteen. Lopuksi vielä yksi vapaan sanan vastaus, joka saa luvan kiteyttää haastattelupaketin.

Tempaus toi hyvin emojärjestöä lähemmäs paikallisryhmiä. Ajatus oli loistava ja toteutusta vielä hieman hiomalla siitä voitaisiin saada jokakesäinen (teema vaihtuisi joka vuosi!) perinne

6.3 Dokumenttianalyysi

Projektin aikana tuotettiin runsain mitoin erinäistä suullista-, kirjallista-, symbolista- ja kaikkea muuta materiaalia. Suuri osa materiaalista oli täysin itseni tuottamaa tai sellaista, missä olin ollut jotenkin mukana. Niinpä koen, että ainoastaan paikallisryhmien terveisvihko on sellaista ydinmateriaalia, jota pystyn käsittelemään dokumenttianalyysin keinoin. Olihan se puhtaasti paikallisryhmien itse tuottamaa dokumentaatiota. Slämäriä voidaan käsitellä dokumenttianalyysin keinoin kirjallisena- ja visuaalisena tuotoksena sekä tutkimusteemaan läheisesti liittyvänä esineenä. Dokumenttianalyysin avulla tavoittelen järjestelmällistä analyysia, jonka tuloksena on selkeä kuvaus tutkittavasta asiasta, joka tässä tapauksessa on slämäri (Ojasalo ym. 2014, 136).

Slämäriin tarkoitus oli toimia terveisten välittäjänä paikallisryhmien kesken ja paikallisryhmien sekä emojärjestön välillä. Siihen saivat kirjoittaa, piirtää ja askarrella kaikki paikallisryhmätapaamisiin osallistuneet ihmiset. Vihko oli tehty joskus vuosia sitten Maan ystävien toimistolla erilaisista kierrätysmateriaaleista, joten siltä osin se toteutti hyvin Maan ystävien henkeä. Vihko on ulkoasultaan hyvin värikäs eri lähteistä poimituine sivuineen. Käsin tehty sidonta epätäydellisine ladontoineen sopii kokonaisuuteen erittäin hyvin. Tällä tavalla analysoiden vihollakin, yksittäisenä esineenä, voi nähdä oman merkityksensä projektin kannalta. Ei sen merkitystä silti kannata liikaa korostaa. Slämäri ilmentää omalla tavallaan pienoiskoossa koko projektia.

Jotta pääsen dokumenttianalyysini kirjoitettuun aineistoon kunnolla käsiksi, täytyy sitä muokata helpommin käsiteltävään muotoon. Tässä tapauksessa ensimmäinen vaihe oli aineiston yhteismitallistaminen, jonka toteutin kirjoittamalla terveiset samalle sivulle Wordissa. Tämän jälkeen sisältöanalyysin mukaisesti pilkon ja yhdistelen aineistosta uuden tulkinnan. Oma aineistoni on tässä tapauksessa sen verran suppea, että prosessoin sen lukemalla ja katsomalla, jonka jälkeen käsittelen tietoa ajattele-

malla. Tämän jälkeen teen ajatteluprosessin tuloksista johtopäätökset. (Kananen 2014, 112-113.)

Slämäristä nousi esille muutamia aiheita, jotka toistuivat joko saman paikallisryhmän jäsenten teksteissä tai yleisinä piirteinä paikallisryhmärajoista välittämättä. Näissä tapauksissa kirjoitustyyliin saattaa vaikuttaa myös se, mille sivulle teksti on kirjoitettu. Eli sivulle jo aiemmin kirjoitetut terveiset vaikuttavat kirjoittajan omaan viestiin. Tätä on kumminkin vaikea analysoida tarkemmin, sillä kirjoittajan pään sisään ei ole mahdollista päästä kurkistamaan. Usein toistuvia teemoja terveisten joukossa ovat muun muassa paikallisuuden esille tuominen, toiveet paikallisryhmien välisestä yhteistyöstä ja kannustus yhteiseen työskentelyyn hyvien asioiden puolesta.

Tyylillisesti slämäri tarjosi omanlaisensa kentän toteuttaa aktivistiviestintää. Ihmiset saivat ilmentää omaa taiteellisuuttaan niin sisällöllisesti kuin myös visuaalisesti. Osa viesteistä oli hyvin konkreettisia ohjeita, osa enemmän runollista tulkintaa. Tästä näkyy se, että paikallistoimijat ovat erilaisia ihmisiä erilaisine ominaisuuksineen. Ja he myös uskovat erilaatuisen viestinnän tehoon saavuttaakseen viestinnälliset tavoitteensa. Maan ystävien sisäisen koheesion kannalta tämän voi katsoa olevan niin uhan kuin myös mahdollisuuden. Omasta mielestäni se on Maan ystävien tapauksessa enemmän mahdollisuus. Mitä moniäänisempi järjestö on, sitä paremmin se pystyy reagoimaan muuttuvaan toimintaympäristöön. Vihko keräsi myös piirustuksellista taidetta sivuilleen. Tulkitsen tämän kaltaisen viestinnän kuvastavan enemmän yksilön halua ilmaista omaa luovuuttaan myös kuvallisesti. Kuvalliset ilmaukset tekivät slämäristä myös sympaattisemman. Vaikka liikumme järjestössä vakavien aiheiden parissa, niin pelkällä realismilla ei pitkälle pötkitä. Me ihmiset olemme inhimillisiä olentoja.

7 PYÖRÄYTYKSEN JÄLKIPUINTI

Pyöräytyksen saavutettua maalinsa on aika pohdiskella tempauksen onnistumista järjestön kannalta. Koko tapahtuma järjestettiin paikallisryhmien tukemiseksi, joten tarkastelen pyöräytyksen onnistumista tätä taustaa vasten. Yhdistelen edellisessä

luvussa kuvailemaani ja analysoimaani aineistoa luodakseni lopullisen yhteenvedon tempauksen onnistumisesta.

7.1 Johtopäätökset

Keräsin aineistoa siitä lähtien kun aloimme suunnitella ja valmistella pyöräytystä, jonka jälkeen aineiston keruu jatkui pyörän selässä sekä paikallisryhmien luona. Aineistoksi luen kaikki kokemukseni, joita olen käynyt autoetnografisesti läpi suunnittelun alusta saakka. Kokemukset pitävät sisällään niin oman henkilökohtaisen tason kuin myös sen, mitä näin ympäristössäni. Tässä yhdistelmässä en niinkään kiinnitä huomiota yksittäisten henkilöiden tekemisiin vaan yleisempään ilmapiiriin. Paikallisryhmien luona tein haastattelut ja kierrätin terveisvihkoa. Nämä osiot avasin edellisessä luvussa.

Vertaan kolmen aineiston tuloksia tietoperustaan ja teen yleiset johtopäätökset tempauksen onnistumisesta. Käsittelen kokonaisuutta niin omalta kannaltani, muilta keräämiäni kommenttien kannalta sekä yhdistän nämä vielä lopuksi samaan pakettiin.

Tietoperustassa esittelin työni aihepiiriin liittyviä käsitteitä. Lähestyin aihepiiriä aika laajasti, sillä halusin avata toimintaympäristöä monelta eri kantilta. Työni tavoitteena oli tukea ja aktivoida paikallisryhmätoimintaa. Haastatteluaineisto nosti esille tukemisen kannalta merkittäviä huomioita. Ensinnäkin ihmiset olivat otettuja siitä, että toimijaoppaan opastus tapahtui kasvotusten ja vielä sillä tavalla, että heitä tultiin tapamaan heidän kotiympäristönsä. Aktivismi tällä tavalla toteutettuna toimi siis Maan ystävien tapauksessa. Toiminta synnyttää toimintaa ja inspiroi ihmisiä.

Maan ystävien paikallisryhmät ovat autonomisia toimijoita, joiden tekeminen perustuu paikallisaktiivien itse organisoimaan toimintaan. Mielestäni heidän tukemisessaan täytyy huomioida se, ettei tuki olisi ylhäältä saneltua. En halunnut mennä heidän luokseen henkilönä, joka tulee ja kertoo, miten tehdään. Paikallisryhmien täytyi saada olla itse mukana järjestämässä tempausta. Haasteena tässä oli se, että tempausta suunniteltiin osittain aika pienellä porukalla ja kun koin tämän myös hyvin henkilö-

kohtaisena, en voinut olla varma tuntuisiko tämä osallistujien mielestä myös hyvältä. Sain haastatteluiden kautta viestin, että tempaus sujui vastavuoroisesti ja ihmiset saivat vaikuttaa ja olla mukana suunnittelussa ja toteutuksessa. Aikaa tempauksen suunnittelulle olisi voinut olla enemmän, jolloin ryhmät olisivat kyenneet valmistautumaan tapaamisiin paremmin. Myös kesä ajankohtana aiheutti omat haasteensa toteuttamiselle, joten tempaus olisi voinut olla toimivampi eri ajankohtana. Lopulta voi todeta, että pienillä aikataulullisilla viilauksilla pyöräytys olisi toiminut paremmin, mutta muuten paikallisryhmät kokivat tempauksen aktivoivana ja tukevana tapahtumana.

Sosiaalinen media oli yksi käsitteistä, jonka halusin nostaa esille opinnäytetyöni alkupuolella. Se oli merkittävässä roolissa koko pyöräytyksen ajan. Ajattelin sosiaalisen median olevan yksi osa nykyaikaista aktivismia ja samalla tukevan järjestön toimintaa lisäämällä ulkopuolistakin kiinnostusta järjestön toimintaa kohtaan. Uusi lisävoima olisi tarpeellista myös paikallisryhmätöinnossa. Sosiaalisen median käyttöä kiiteltiin, mutta samalla todettiin, että olisi siitä voinut saada enemmänkin irti. Ja huomasin itsekkin saman asian, eli hiukan viilaamalla näkyvyyttä olisi voinut olla paljon enemmän. Tähän kun olisi lisätty vielä paikallisten printtimedioiden ja paikallisradioiden tarjoamat mahdollisuudet, lopputulos olisi ollut vieläkin parempi.

Kun kuvailen mahdollisimman laajasti paikallisryhmien toimintaympäristöä järjestön sisällä, pääsen myös pureutumaan paremmin siihen, kuinka juuri tämän järjestön sisällä tuki kannattaisi tarjota. Verkostonäkökulma kuvaa järjestön rakennetta ja yhteistoiminnallisen yhteisön käsite järjestölle mahdollista toimintamallia. Verkostomainen rakenne on tuen kannalta neutraali tekijä. Sen pohjalta en kykene vetämään johtopäätöksiä suuntaan enkä toiseen. Ehkä sillä on oma merkityksensä uusien ideoiden jalkauttamisessa tai pyöräyttämisessä. Roolit ovat järjestön sisällä eläviä, jolloin kaikki voivat osallistua mihin haluavat. Tämä voi avata herkemmin ovet uudelle toiminnalle. Joustavuutta löytyy ja se on enemmän mahdollisuus kuin uhka.

Yhteistoiminnallisen yhteisön kautta voidaan vetää omat johtopäätökset. Terveisvihko slämäri toi minusta konkreettisesti esille sen, kuinka paikallisryhmien yhteistoiminnalle olisi tarvetta ja siinä olisi myös potentiaalia. Toisten ryhmien tsemppaus ja kaikenlainen kannustus nousivat voimakkaasti esille. Vapaan sanan vastaukset haastatteluissa korostivat yhteistyön tarvetta. Yhteistoiminnallisuudelle on tilausta.

7.2 Mitä pyöräytyksen jälkeen?

Järjestön kannalta pyöräytyksellä oli selkeästi merkitystä. Tämä tuli hyvin esille pitkin matkaa, kun hyppäsin pyöräni selkään. Asia tuli esille niin keskustelujen, haastattelujen kuin myös slämärin välityksellä. Kovin moni ihminen totesi minulle suoraan, että tästä tulisi muodostaa perinne Maan ystävien toimintaan. Tämä tempaus keskittyi lähtökohtaisesti emojärjestön antamaan tukeen paikallisryhmille. Tulevat pyöräytykset voisivat olla vielä enemmän paikallisryhmien toisilleen antamaan vertaistukeen perustuvia tapahtumia. Tapahtuman ympärille voisi valjastaa samankaltaista mutta vieläkin tehokkaampaa sosiaalisen median käyttöä sekä mahdollisesti myös muiden medioiden kautta tapahtuvaa tiedottamista. Tämänkaltaisesta Maan ystävien kesäkiertueesta voisi tulla jopa uusi perinne. Itse olen henkilökohtaisesti päässyt todistamaan pyöräytyksen jälkeen, että ajatus muhii edelleen järjestön sisällä. Aika näyttää miten käy.

7.3 Työn arviointi

Kehittämistehtäväni oli tukea ja aktivoida Maan ystävien paikallisryhmiä. Keräämäni aineiston perusteella onnistuin kehittämistehtävässäni. Henkilökohtaisesti koen, että jäi minulle parannettavaakin. Itse pyöräytysprosessissa olin välillä hyvin voimakkaasti omassa kuplassani enkä ottanut annettuja ohjeita vastaan kovinkaan rakentavasti. Suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa toimin välillä aika itsekkäästikin, enkä kyennyt ottamaan huomioon muita pyöräytyksen valmisteluun osallistuneita henkilöitä tarpeeksi. Onneksi toimintani oli pääosin hyvää ja muut huomioon ottavaa, mutta vastaisuudessa voin huomioida omaa käyttäytymistäni enemmän. Kokonaisuudessaan pyöräytys oli kumminkin omasta mielestäni onnistunut ja ikimuistoinen kokemus, josta Maan ystävät toivottavasti voivat ammentaa vielä paljon myös tulevaisuudessa. Itse sain tästä erittäin paljon.

Opinnäytetyöprosessi piti pyöräytyksen jälkeen vielä sisällään kirjallista työtä ja pyöräytyksen analysointia. Tässä prosessissa toistui hiukan sama teema kuin pyöräytyksen aikanakin. Olisin voinut tehdä enemmän yhteistyötä niin lehtoreiden kuin opiske-

lijatovereidenkin kanssa. Olisin voinut ottaa vielä enemmän ohjausta vastaan työn eri vaiheissa. Henkilökohtaisuus ja halu tehdä omalla tavallani näkyy myös kirjallisessa tuotoksessani, eikä se aina ole perusteltua opinnäyteyden kriteerien kautta katseltuna. Kirjoittamisprosessi venyi myös hiukan, joten sen olisin voinut hoitaa tiiviimmin. Vaikka aina voisi tehdä paremmin, niin lopulta voin kumminkin todeta, että olen tyytyväinen kirjalliseen tuotokseen.

- Leppilampi, Asko 2017. Yhteistoiminnallinen johtaminen – Avain organisaation menestymiseen ja henkilökunnan jaksamiseen. Viitattu 24.4.2017.
http://leppilampi.com/materiaali/askonartikkeleita/yhteistoiminnallinen_johtaminen.pdf
- Leppäaho, Iina 2016. Kepa. Someviestintä lentoon suunnitteleamalla. Viitattu 3.5.2017. <https://www.kepa.fi/uutiset-media/blogi/someviestinta-lentoon-suunnitteleamalla>
- Lukin, Eero 2016. Miten ohjata uudistavaa yhteiskehittämistä? Tekes. Viitattu 25.4.2017. <https://www.tekes.fi/nyt/uutiset-2016/miten-ohjata-uudistavaa-yhteiskehittamista/>
- Lundbom, Pia 2004. Kansalaistoimija, aktiivinen ahertaja, järjestöjyrä – kansalaistoiminnan monet kasvot. Teoksessa Pia Lundbom & Antti Pelttari (toim.) Kansalaisaktivisteja ja aktiivisia kansalaisia. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Oppimateriaalit sarja C, 87-96.
- Maan ystävät 2017a. KV-verkosto. Viitattu 23.4.2017.
<http://www.maanystavat.fi/kansainvalinen-verkosto>
- Maan ystävät 2017b. Historia. Viitattu 23.4.2017. <http://www.maanystavat.fi/historia>
- Maan ystävät 2017c. Jaostot. Viitattu 23.4.2017. <http://www.maanystavat.fi/jaostot-0>
- Maan ystävät 2017d. Keinot ja periaatteet. Viitattu 24.4.2017.
<http://www.maanystavat.fi/keinot-ja-periaatteet>
- Metsämäki, Mikko & Nisula, Petteri 2006. Aktivistit. Suomalaisten kansalaisliikkeiden tarina. Helsinki: Edita Publishing Oy
- Mustavuori, Jaana-Mirjam 1996. Hyvät voimat liikkeellä. Jäsäri. Maan ystävät 10-v juhlanumero 2006, 6.
- Nyakanyanga, Sally 2017. Ilmastonmuutos iskee etenkin naisviljelijöihin. Maailma.net. Viitattu 4.5.2017.
http://maailma.net/artikkelit/ilmastonmuutos_iskee_etenkin_naisviljelijoihin
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Rämö, Matti 2012. Polkupyörämatkalla – joka päivä. Jäämeri-polkaisu: varusteet osa 1 / 2. Viitattu 25.4.2017. <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2010/09/20/jaameri-polkaisu-varusteet-osa-12>
- Seppälä, Piritta 2015. Sosiaalisen median trendit järjestöille. Järjestösome. Viitattu 25.4.2017. <https://viestintapiritta.fi/sosiaalisen-median-trendit-jarjestoille-2015/>
- Teatterikorkeakoulu 2007. Minäkö tutkija? Johdatus laadulliseen/postpositivistiseen tutkimukseen. Viitattu 3.5.2017. <http://www.xip.fi/tutkija/>
- Uotinen, Johanna 2010. Kokemuksia autoetnografiasta. Teoksessa Jyrki Pöysä & Helmi Järviluoma & Sinikka Vakimo (toim.) Vaeltavat metodit. Joensuu: Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura, 178-189.
- Vartiala, Sonja 2015. Finnwatch. Tiedote ”Järjestöiltä leikataan 49 miljoonaa, Finnfundille ohjataan 100 miljoonaa”. Viitattu 24.4.2017.
<https://www.finnwatch.org/fi/uutiset/326-jaerjestoeilta-leikataan-49-miljoonaa,-finnfundille-ohjataan-100-miljoonaa>

Vilkka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Yhdistystieto 2013. Yhdistystoiminta. Viitattu 24.4.2017.

<http://yhdistystieto.fi/wiki/134-yhdistystoiminta>

Yle 2016. Sometempaukset kerryttävät hyvää ja tuovat esiin epäkohtia. Viitattu 3.5.2017. <http://yle.fi/uutiset/3-8980675>

LIITTEET

Liite 1 - pyöräytysmainos

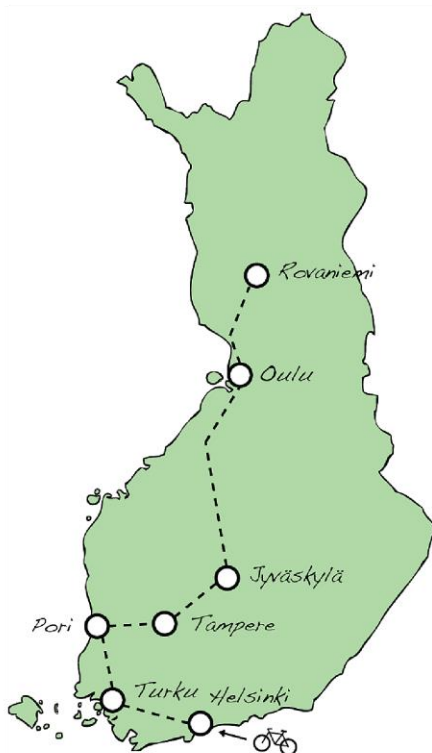
#pyöräytys2016

**Sinne ja takaisin:
Pyöräillen Maan ystävien paikallisryhmiin!**

Maan ystävät tukee aktiivista ruohonjuuritasolta ponnistavaa toimintaa ekologisesti kestävämmän, oikeudenmukaisemman ja demokraattisemman maailman puolesta. Koska Maan ystävät haluaa toimia paikallisesti ympäri Suomen, on paikallisryhmien tuki olennaista myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Niinpä Janne tapaa kesä-heinäkuussa paikallisryhmiä eri kaupungeissa tukeakseen ryhmien järjestäytymistä. Tavoitteena on erityisesti jalkauttaa - tai pyöräyttää - uusi ja kaivattu ryhmien ohjeistus sekä kerätä siihen kehittämisideoita.

Maan ystävänä Janne lähtee matkaan tietenkin polkupyörällä, kuinkas muutenkaan!

Seuraa Jannen matkaa sosiaalisessa mediassa hashtagilla #pyöräytys2016 sekä Maan ystävien kotisivuilla!

Voit myös tukea pyöräytystä ja siten paikallistoiminnan vahvistamista Maan ystävien verkkokaupassa.

Lue lisää:
www.maanystavat.fi

 Maan ystävät
Friends of the Earth Finland